

భారత (సుప్రీంకోర్టు) అత్యున్నత న్యాయ స్థానము లో..

సివిల్ అప్పీలేట్ అధికార పరిధి

సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 7000 ఆఫ్ 2021

(SLP (C) నెంబరు.18591 ఆఫ్ 2021 నుండి ఉద్భవించింది)

అవని ప్రకాష్

.... అప్పీలుదారు

వర్యెస్

నేషనల్ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీ (ఎన్టీఏ), మరియు ఇతరులు..

.... ప్రతివాదులు

జడ్జిమెంట్

డాక్టర్ ధనుంజయ వై చంద్రచూడ్, జె.

ఎ. పరిచయం	2
బి. వర్తించే చట్టాలు మరియు మార్గదర్శకాలు	10
బి.1 రాత పరీక్షకు మార్గదర్శకాలు.....	10
బి.2 నీట్ బులెటిన్ 2021	10
C సమర్పణలు	14
D విశ్లేషణ.....	19
D.1 నీట్ బులెటిన్ 2021 కింద బాధ్యతలు	20

D.2 2016 ఆర్పీడబ్ల్యూడీ చట్టం 28

D.2.1 పిడబ్ల్యూడి మరియు పిడబ్ల్యూబిడి మధ్య వ్యత్యాసం..... 28

D.2.2 సమ్మిళిత విద్యా హక్కు 32

E అన్యాయాన్ని 3 7

F ముగింపు..... 4 5

ఎ. పరిచయం

- 1 అనుమతి (లీవు) మంజూరు చేశారు.
- 2 2021 అక్టోబర్ 29న బాంబే హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు పై ఈ అప్పీల్ వచ్చింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం పిటిషనర్ పిటిషన్ హైకోర్టు కొట్టివేసింది.
3. వికలాంగుల హక్కుల చట్టం 2016లోని ఎంట్రీ 2(ఎ)లో పేర్కొన్న నిర్దిష్ట వైకల్యం డైస్ట్రాఫియాతో పిటిషనర్ బాధపడుతున్నారు. పిటిషనర్ కు 40 శాతం శాశ్వత అంగవైకల్యం ఉన్నట్లు నిర్ధారణ అయింది, ఇది ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 లోని సెక్షన్ 2 (ఆర్) కింద 'బెంచ్ మార్క్ వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తి' యొక్క చట్టబద్ధమైన నిర్వచనం పరిధిలోకి వస్తుంది. అంగవైకల్యం ఉన్న వ్యక్తిగా, సహేతుకమైన వసతి మరియు కొన్ని సడలింపులకు ఆమె అర్హురాలు అని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు. ఆర్పిడబ్ల్యుడి చట్టం- 2016లోని సెక్షన్ 17(బి) ప్రకారం పరీక్షా విధానంలో తగిన మార్పులు చేయడం ద్వారా 'సమ్మిళిత విద్య' ప్రయోజనం. 2018 ఆగస్టు 29న 'పర్సన్స్ విత్ బెంచ్ మార్క్ డిజేబిలిటీస్' రాత పరీక్ష నిర్వహించేందుకు కేంద్ర సామాజిక న్యాయం, సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ మార్గదర్శకాలు జారీ చేసింది. ఈ మార్గదర్శకాలు ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 పరిధిలోకి వచ్చే విద్యార్థులందరి పరీక్షలను నియంత్రిస్తాయి. రెగ్యులర్ లేదా కాంపిటీటివ్ పరీక్షలు నిర్వహించే అన్ని పరీక్షా అధికారులు, విద్యాసంస్థలు వీటిని పాటించాలి. అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ కోర్సుల్లో ప్రవేశం కోసం నేషనల్ ఎలిజిబిలిటీ కమ్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ ను నిర్వహించడానికి నేషనల్ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీ బాధ్యత వహిస్తుంది. మొదటి ప్రతిస్పందకుడు జారీ చేసిన నేషనల్ ఎలిజిబిలిటీ కమ్ ఎంట్రన్స్ టెస్ట్ (యుజి)-20216 ఇన్ఫర్మేషన్ బులెటిన్ లోని క్లాజులు 5.3 మరియు 5.4 లో రాత పరీక్షల మార్గదర్శకాలను ప్రస్తావించారని, అందువల్ల వాటికి కట్టుబడి ఉండాలని పిటిషనర్ కోరారు.

4. పిటిషనర్ 2021 సెప్టెంబర్ 12న నీట్ పరీక్షకు హాజరయ్యారు. ఆమె పిడబ్ల్యుడి హోదా దృష్ట్యా, రెగ్యులర్ అభ్యర్థులకు నిర్దేశించిన మొత్తం మూడు గంటల కంటే అదనంగా ఒక గంట పరిహార సమయం పరంగా సడలింపును ఆమె కోరారు. పిటిషనర్ కు రెండో ప్రతివాది (రాకూర్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్ అండ్ టెక్నాలజీ, కందివాలి (ఈస్ట్), ముంబై)ను నీట్ రాసే కేంద్రంగా కేటాయించారు. దివ్యాంగులకు కల్పించాల్సిన ప్రత్యేక సౌకర్యాల మంజూరు గురించి రెండో ప్రతివాదికి తెలియదని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు. నిబంధనల ప్రకారం దివ్యాంగులకు సౌకర్యాలు కల్పిస్తామని రెండో ప్రతివాది మొదట్లో హామీ ఇచ్చారని పిటిషనర్ ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. అయితే మూడు గంటల వ్యవధి ముగిసే సమయానికి పరీక్షకు హాజరయ్యే రెగ్యులర్ విద్యార్థులతో కలిసి ఆమె జవాబు పత్రాన్ని బలవంతంగా సేకరించారు.

5. 2021 సెప్టెంబర్ 23న పిటిషనర్ రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద బొంబాయి హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. ఇతర ప్రత్యామ్నాయ ఉపశమనాలతో పాటు, నియమనిబంధనల ప్రకారం ఆమెకు అన్ని సడలింపులు మరియు ప్రయోజనాలను కల్పిస్తూ, పిటిషనర్ కోసం కొత్తగా పరీక్ష నిర్వహించేలా మొదటి ప్రతివాదిని ఆదేశించాలని ఆమె కోరారు.

6. 11 అక్టోబర్ 2021 న, హైకోర్టు ఈ క్రింది మధ్యంతర ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది:

1. పిటిషన్ ద్వారా ప్రతివాది నెం.1కు వ్యతిరేకంగా పిటిషనర్ ను నీట్ ప్రవేశ పరీక్షకు తిరిగి హాజరయ్యేలా ఆదేశించాలని, ఆమె "వికలాంగుడు" హోదా ద్వారా ఆమెకు లభించే పరిహార సమయం మరియు ఇతర అన్ని సడలింపులు / ప్రయోజనాలను అందించాలని పిటిషన్లో కోరారు.

2. పిటిషనర్ డైస్ట్రాఫియాతో బాధపడుతున్నట్లు ధృవీకరించి, నివారణ చర్యలను సిఫారసు చేస్తూ 2021 జూన్ 6 న సియాన్ ఆసుపత్రి నుండి వైకల్య ధృవీకరణ

పత్రాన్ని పొందారు. 2021 సెప్టెంబర్ 15 న సీయాన్ ఆసుపత్రి జారీ చేసిన అభ్యాస వైకల్యం యొక్క మరొక ధృవీకరణ పత్రాన్ని పిటిషనర్ పొందింది.

3. పిటిషనర్ ఈ సర్టిఫికెట్లను ప్రతివాది నెం.1 తరపున నీట్ పరీక్ష నిర్వహించిన ప్రతివాది నెం.2 కళాశాలకు సమర్పించారు. పిటిషనర్ వికలాంగుడు కావడం వల్ల ఆ పరీక్షకు కేటాయించిన మూడు గంటల్లో పేపర్ పూర్తి చేయలేకపోయారని, ఆ పరీక్షను పూర్తి చేయడానికి మరో గంట సమయం కావాలని పిటిషనర్ అభ్యర్థించారు. అయితే ప్రతివాది నెం.2 అదనపు సమయాన్ని కేటాయించలేదు. సెప్టెంబర్ 30, 2021 నాటి మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా, పిటిషనర్ యొక్క ఫలితాన్ని ప్రకటించవద్దని ఈ కోర్టు ప్రతివాది నెం.1 మరియు 3 లను ఆదేశించింది.

4. నీట్ (యుజి-21) కోసం ప్రతిస్పందకుడు నెం.1 జారీ చేసిన సమాచారం, మరీ ముఖ్యంగా 5.3.1, 5.3.3, 5.3.4, 5.3.4, 5.3.5, 5.4(బి) మరియు అనుబంధం XIII-A మరియు అపెండిక్స్ 13-ఎ మరియు అపెండిక్స్-బి క్లాజులపై ప్రతివాది నెం.1 యొక్క ప్రముఖ న్యాయవాది శ్రీ రోడ్రిగ్స్ గట్టిగా విశ్వసించారు. పిటిషనర్ సంబంధిత సమాచార బులెటిన్ లోని పైన పేర్కొన్న క్లాజులతో అనుబంధం XIII-A మరియు అపెండిక్స్-బిలో సూచించిన ఫార్మాట్ ప్రకారం వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని పొందలేదని, ఈ సమాచార బులెటిన్ లోని క్లాజ్ 5.4 కింద పరీక్షకు కేటాయించిన మూడు గంటల పరీక్షకు అదనంగా ఒక గంట పరిహార సమయాన్ని పొందడానికి పిటిషనర్ కు అర్హత లేదని ఆయన వాదించారు. అపెండిక్స్ 8-బిలో పేర్కొన్న ప్రతివాది నెం.1 గుర్తించిన కేంద్రాల్లో ఏదో ఒకదాని నుంచి పిటిషనర్ వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని సమర్పిస్తే పిటిషనర్ కేసును పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని న్యాయవాది తెలిపారు.

5. పిటిషనర్ ఎటువంటి అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయకుండా సీయాన్ ఆసుపత్రి జారీ చేసిన అభ్యాస వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించినప్పటికీ పిటిషనర్లు ఆ నీట్

పరీక్షకు హాజరు కావడానికి ప్రతివాది నెం.3 కళాశాల అనుమతించడం వివాదాస్పదం కాదు. మూడు గంటల పరీక్షకు ఒక గంట పరిహార సమయం కోసం క్లాజ్ 5.4 (బి) ప్రయోజనాన్ని ఇవ్వాలని పిటిషనర్ అభ్యర్థించారు. పిటిషనర్ ఏ లేఖరి సదుపాయాన్ని ఉపయోగించుకోలేదు.

6. ప్రతివాది నెం.1 తరపు న్యాయవాది చేసిన ప్రకటనను దృష్టిలో ఉంచుకుని, పిటిషనర్ ఇప్పటికే ఆ పరీక్షకు ప్రతివాది నెం.2 ఎటువంటి అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయకుండా హాజరైన దృష్ట్యా, గౌరవ సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన సూత్రాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆ పరీక్షకు తిరిగి హాజరు కావడానికి పిటిషనర్ చేసిన దరఖాస్తుపై తగిన నిర్ణయం తీసుకోవాలని ప్రతివాది నెం.1ను ఆదేశిస్తున్నాం. వికాస్ కుమార్ వర్సెస్ యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీసెస్ కమిషన్ మరియు ఇతరులు, (2021) 5 ఎస్సీసీ 370 అంటే వికలాంగుడు ఎదుర్కొంటున్న అడ్డంకులను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కోవడానికి మరియు సానుభూతితో పోరాడటానికి వీలుగా సర్దుబాట్లు చేయడం ద్వారా సహేతుకమైన వసతి. నేటి నుంచి వారం రోజుల్లోగా అనుబంధం 8-బిలోని ఇన్ఫర్మేషన్ బులెటిన్ లో సూచించిన ఏజెన్సీ నుంచి ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించేందుకు పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది అంగీకరించారు. పిటిషనర్ అటువంటి ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించిన తేదీ నుండి ఒక వారంలోగా పిటిషనర్ సూచించిన అనుబంధం 8-బి నుండి పొందిన ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని ప్రతివాది నెం.1 పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి మరియు నిర్ణయం తీసుకున్న తేదీ నుండి రెండు రోజుల్లోగా ప్రతివాది నెం.1 తీసుకోబోయే నిర్ణయాన్ని పిటిషనర్ కు తెలియజేయాలి. మరే విషయంలోనూ ఈ ఉత్తర్వులను ఆదర్శంగా తీసుకోరాదని స్పష్టం చేసింది.

7. 2021 అక్టోబర్ 28న బోర్డులో అడ్మిషన్ కోసం పిటిషన్ వేయండి. ఈ ఉత్తర్వు యొక్క ప్రామాణిక కాపీపై పార్టీలు చర్య తీసుకోవాలి.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

7. హైకోర్టు మధ్యంతర ఉత్తర్వులకు కొనసాగింపుగా, పిటిషనర్ 12 అక్టోబర్ 2021 న ముంబైలోని గ్రాంట్ గవర్నమెంట్ మెడికల్ కాలేజీని (ఆరవ ప్రతివాది) సంప్రదించానని, అయితే పిడబ్ల్యుడి అభ్యర్థి రిజర్వేషన్ క్లెయిమ్ చేస్తున్నప్పుడు అడ్మిషన్ సమయంలో అనుబంధం 8-ఎ కింద సూచించిన ఫార్మాట్లోని సర్టిఫికేట్ వర్తిస్తుందని మరియు పరీక్ష సమయంలో సడలింపు మరియు ప్రయోజనాలను పొందడానికి కాదని తెలియజేశారు. మరింత వివరణ కోసం పిటిషనర్ డైరెక్టరేట్ ఆఫ్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ అండ్ రీసెర్చ్ (ఐదో ప్రతివాది)ను ఆశ్రయించారు. ఫలితాల ప్రకటనకు ముందు అనుబంధం 8-ఎ కింద సర్టిఫికేట్ జారీ చేయలేమని ఐదో ప్రతివాది పునరుద్ఘాటించారు.

8. అక్టోబర్ 26, 2021 న, పిటిషనర్ సంబంధిత ఆధారాలను చూపుతూ అదనపు అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు, ఫలితాలు ప్రకటించిన తరువాత మాత్రమే అనుబంధం 8-ఎకు అనుగుణంగా ధృవీకరణ పత్రం జారీ చేయబడుతుందని మరియు ప్రవేశం కోరే సమయంలో మాత్రమే అవసరమని సూచించింది. 29 అక్టోబర్ 2021 నాటి తీర్పు ద్వారా హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ పిటిషనర్ రిట్ పిటిషన్ను కొట్టివేసింది. అపెండిక్స్ 8-బిలో పేర్కొన్న కేంద్రాల్లో ఏదో ఒక కేంద్రం నుంచి ధృవీకరణ పత్రం సమర్పిస్తే పిటిషనర్ కేసును పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని మొదటి ప్రతివాది తరపున చేసిన ప్రకటన సరికాదని, తప్పుడు సమాచారం కారణంగా న్యాయవాది ఈ వ్యాఖ్యలు చేశారని హైకోర్టు పేర్కొంది. అనుబంధం 8-బిలో సూచించిన ఏజెన్సీ నుంచి ఎలాంటి ధృవీకరణ పత్రం పొందాల్సిన అవసరం లేదన్న పిటిషనర్ వాదనను గమనించిన హైకోర్టు ఈ కింది కారణాలతో పిటిషన్ ను విచారణకు స్వీకరించేందుకు నిరాకరించింది.

“7. సియోన్ ఆసుపత్రి నుంచి పిటిషనర్ సమర్పించిన ధృవీకరణ పత్రం అనుబంధం-వీఎల్ఎల్ఎల్-బీలో సూచించిన నిర్దేశిత ఏజెన్సీకి చెందినది కాదన్నది

వివాదానికి తావివ్వడం లేదు. పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది చేసిన ప్రకటన ప్రకారం ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించడానికి పిటిషనర్లు 2021 అక్టోబర్ 11న ఈ కోర్టు ఇచ్చిన అవకాశాన్ని బట్టి కూడా పిటిషనర్ ఈ దశలో కూడా అనుబంధం ఏవల్ఎల్-8లో సూచించిన ఏజెన్సీ నుంచి ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించలేదు.

8. అందువల్ల పిటిషనర్ కు పరిహార సమయాన్ని అందించడం ద్వారా నీట్ ప్రవేశ పరీక్షకు హాజరు కావడానికి అనుమతించే ప్రార్థనా క్లాజ్ (ఎ) ఇవ్వడానికి మేము సుముఖంగా లేము, మరియు వైకల్య స్థితి ఉన్న తన వ్యక్తి ద్వారా ఆమెకు అర్హత ఉందని చెప్పుకునే అన్ని ఇతర సడలింపులు / ప్రయోజనాలు....”

9. ఏదేమైనా, పిటిషనర్ మొదటి ప్రతివాదికి వినతిపత్రం సమర్పిస్తే, దానిని నాలుగు వారాల్లోగా పరిగణనలోకి తీసుకుంటామని డివిజన్ బెంచ్ పేర్కొంది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 136 కింద మొదటి ప్రతివాది (నేషనల్ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీ వర్సెస్ వైష్ణవి విజయ్ భోపాలే7) ఏర్పాటు చేసిన స్పెషల్ లీవ్ పిటిషన్లో ఈ కోర్టు 2021 అక్టోబర్ 28 నాటి తాత్కాలిక ఉత్తర్వులను కూడా హైకోర్టు వాయిదా వేసింది. ఆ కేసులో కొత్తగా విచారణ జరపాలని ఆదేశిస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులపై హైకోర్టు స్టే విధించింది. 2021 అక్టోబర్ 28న హైకోర్టు ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులను పరిగణనలోకి తీసుకుని పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన రిట్ పిటిషన్ను కొట్టివేసింది.

10. అప్పీలుదారు తరపున న్యాయవాది శ్రీ రుషభ్ విద్యార్థి, కేవియట్ పై హాజరైన మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది శ్రీ రూపేష్ కుమార్ వాదనలు విన్నాం. ఈ వివాదం ప్రధానంగా అప్పీలుదారు మరియు మొదటి ప్రతిస్పందకుడికి సంబంధించినది కాబట్టి, ఇతర ప్రతివాదులకు నోటీసు ఇవ్వబడుతుంది.

బి. వర్తించే చట్టాలు మరియు మార్గదర్శకాలు

బి.1 రాత పరీక్షకు మార్గదర్శకాలు

11. ఆగస్టు 29, 2018 న, సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ (వికలాంగుల సాధికారత విభాగం) పిడబ్ల్యుబిడి కోసం రాత పరీక్ష నిర్వహించడానికి మార్గదర్శకాలను జారీ చేసింది. రాత పరీక్షల మార్గదర్శకాలు సమగ్ర విధానం ఆవశ్యకతను నొక్కి చెబుతున్నాయి. దీనికి సంబంధించి పేరాగ్రాఫ్ 1, క్లాజ్ 2 ఇలా పేర్కొంది.

“ II. సాంకేతిక పరిజ్ఞానంలో మెరుగుదల, బెంచ్ మార్క్ వికలాంగులకు సమాన అవకాశాలు కల్పిస్తూ కొత్త మార్గాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని రాతపరీక్షకు దేశవ్యాప్తంగా ఒకే విధమైన, సమగ్ర విధానం ఉండాలి. కేస్-టు-కేస్ ప్రాతిపదికన నిర్దిష్ట అవసరాలకు అనుగుణంగా పాలసీకి సౌలభ్యం ఉండాలి.”

పేరాగ్రాఫ్ 1, క్లాజ్ 3 ప్రకారం రెగ్యులర్, కాంపిటీటివ్ పరీక్షలకు వేర్వేరు ప్రమాణాలను నిర్దేశించాల్సిన అవసరం లేదు. మిగిలిన మార్గదర్శకాలు సహేతుకమైన వసతి ద్వారా అనేక సౌకర్యాలను సూచిస్తాయి. స్థూలంగా, అవి ఈ క్రింది అర్హతలను అందిస్తాయి:

- (i) స్పీడుతో సహా రాయడంలో పరిమితి ఉన్న పిడబ్ల్యుబిడికి స్క్రైబ్/రీడర్/ల్యాబ్ అసిస్టెంట్ యొక్క సదుపాయం, వారి ఇష్టానుసారం;
- (ii) బ్రెయిలీ, కంప్యూటర్ లేదా పెద్ద ముద్రణ వంటి పరీక్షలు రాసే విధానాన్ని ఎంచుకునే అవకాశం ; మరియు

(iii) పరీక్షకు హాజరయ్యేందుకు అనువైన సమయం.

12. రాత పరీక్షల మార్గదర్శకాల్లోని పేరాగ్రాఫ్ 1, క్లాజ్ 12 ఈ క్రింది విధంగా పరిహార సమయాన్ని అందిస్తుంది:

" ప్రస్తుతం ఉపయోగిస్తున్న "అదనపు సమయం లేదా అదనపు సమయం" అనే పదాన్ని "పరిహార సమయం" గా మార్చాలి మరియు స్ట్రైట్ / రీడర్ / ల్యాబ్ అసిస్టెంట్ ఉపయోగించడానికి అనుమతించబడిన వ్యక్తులకు పరీక్షకు గంటకు 20 నిమిషాలకు తగ్గకుండా ఉండాలి. స్ట్రైట్ సదుపాయాన్ని వినియోగించుకోని బెంచ్ మార్క్ వైకల్యం ఉన్న అభ్యర్థులందరికీ 3 గంటల వ్యవధి గల పరీక్షకు కనీసం ఒక గంట అదనపు సమయాన్ని అనుమతించవచ్చు. పరీక్ష వ్యవధి గంట కంటే తక్కువగా ఉంటే ప్రో-రాటా ప్రాతిపదికన అదనపు సమయాన్ని అనుమతించాలి. అదనపు సమయం 5 నిమిషాల కంటే తక్కువగా ఉండాలి మరియు 5 యొక్క మల్టిపుల్ లో ఉండాలి."

మార్గదర్శకాలను జారీ చేసే నోటిఫికేషన్లోని పేరా 2 ప్రకారం వాటిని కచ్చితంగా పాటించాలి. ప్రతి మంత్రిత్వ శాఖ లేదా డిపార్ట్మెంట్ యొక్క పరిపాలనా నియంత్రణలో ఉన్న అన్ని రిక్రూట్మెంట్ ఏజెన్సీలు, అకడమిక్ / ఎగ్జామినేషన్ బాడీలు మొదలైనవి పాటించేలా చూడాలని సలహా ఇవ్వాలి.

బీ.2 నీట్ బులెటిన్ 2021

13. మొదటి ప్రతివాది విడుదల చేసిన నీట్ బులెటిన్ 2021లోని ఐదో అధ్యాయంలో ఎంబీబీఎస్, బీడీఎస్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి కౌన్సెలింగ్, రిజర్వేషన్ల గురించి ప్రస్తావించారు. రాత పరీక్ష కోసం సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా, క్లాజ్ 5.4 పరీక్ష రాసేటప్పుడు పిడబ్ల్యుబిడి అభ్యర్థులకు కల్పించాల్సిన సౌకర్యాల గురించి వివరిస్తుంది. క్లాజ్ 5.4 క్రింద సంగ్రహించబడింది:

" 5.4 పిడబ్బుబిడి అభ్యర్థులకు పరీక్షకు హాజరయ్యే సౌకర్యాలు

సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోని వికలాంగుల సాధికారత విభాగం (దివ్యాంగులు) ఎప్పటికప్పుడు జారీ చేసిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం, బెంచ్మార్క్ వైకల్యాల కోసం రాత పరీక్ష" అనే అంశంపై, బెంచ్మార్క్ వైకల్యాలలో ఒకటి (ఆర్పిడబ్బుబిడి చట్టం, 2016 లోని సెక్షన్ 2 (ఆర్) లో నిర్వచించిన విధంగా) అపెండిక్స్-8-ఎలో సూచించిన ఫార్మాట్లో వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని కలిగి ఉన్న అభ్యర్థి ఈ క్రింది సౌకర్యాలకు అర్హులు:

ఎ). ఒకవేళ స్క్రైబ్ కు శారీరక పరిమితి ఉండి, ఒక రచయిత తన తరపున పరీక్ష రాయడానికి అవసరం, అనుబంధం-8-సిలో ఇచ్చిన ఫార్మాట్ లో ప్రభుత్వ ఆరోగ్య సంరక్షణ సంస్థ యొక్క సిఎంఓ / సివిల్ సర్జన్ / మెడికల్ సూపరింటెండెంట్ చేత ధృవీకరించబడి ఉండాలి. అయితే, కోవిడ్-19 మహమ్మారి యొక్క ప్రస్తుత పరిస్థితుల దృష్ట్యా, అటువంటి అభ్యర్థి తన స్వంత స్క్రైబు ఫార్మాట్లో ఉపయోగించడానికి అనుబంధం-8-డిలో ఇచ్చిన లెటర్ ఆఫ్ అండర్టేకింగ్ పాటు తన స్వంత స్క్రైబు తీసుకురావాల్సి ఉంటుంది.

బి). అభ్యర్థి స్క్రైబ్ సదుపాయాన్ని ఉపయోగించుకున్నా లేకపోయినా మూడు గంటల వ్యవధి గల పరీక్షకు ఒక గంట పరిహార సమయం.

[.....]

నోట్:

1. నిర్దిష్ట వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తులకు రిజర్వేషన్ పొందడానికి అర్హత పొందడానికి వైకల్యం యొక్క కనీస స్థాయి 40% (బెంచ్మార్క్ వైకల్యం) ఉండాలి (వివరాల కోసం అనుబంధం-8 చూడండి).

2. 2018 జనవరి 4 న సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ (వికలాంగుల సాధికారత విభాగం (దివ్యాంగుల)) ద్వారా భారత గెజిట్లో నోటిఫై చేయబడిన "వికలాంగుల హక్కుల చట్టం, 2016 (49 ఆఫ్ 2016) కింద చేర్చబడిన ఒక వ్యక్తిలో నిర్దిష్ట వైకల్యం యొక్క పరిధిని అంచనా వేయడానికి మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా అంచనా వేయాలి.

3. నీట్ (యుజి) -2021 రిజిస్ట్రేషన్ కోసం ఎన్టీఎ నిర్దేశించిన చివరి తేదీ తర్వాత కేటగిరీలో ఎటువంటి మార్పు అంగీకరించబడదు మరియు ఎన్టీఎ నీట్ (యుజి) స్కోరు 2021 ప్రకటించిన తర్వాత తదుపరి మార్పులు అమలులోకి రావు.

నీట్ బులెటిన్ 2021లోని 14 అనుబంధం 8-ఎ వైకల్య ధృవీకరణ పత్రం కోసం ఫార్మాట్ను అందిస్తుంది. అటువంటి సర్టిఫికేట్ కోసం నిర్దేశిత ఫారం యొక్క సంబంధిత భాగం క్రింద సంగ్రహించబడింది:

" అనుబంధం-VIII-A

అంగవైకల్య ధృవీకరణ పత్రం

(గెజిట్ నోటిఫికేషన్ నెంబరు ఎంసీఐ-18(1)/2018-మెడ్/187262 ప్రకారం 5 ఫిబ్రవరి 2019/13 మే-2019 తేదీ మెడికల్ అడ్మిషన్ కోసం ఆలిండియా కోటాలో కోర్సులు)

[....]

సర్టిఫికేట్ నెంబరు. _____ తేదీ _____

నిర్దేశిత కేంద్రం పేరు (అనుబంధం-8-బి ప్రకారం) ____

ఇది is కు ధృవీకరించు అది డా./మిస్టర్/శ్రీమతి.

ముసలి _____ సంవత్సరాలు కుమారుడు/కుమార్తె యొక్క మిస్టర్.

నివాసము _____

నీట్ అప్లికేషన్ నెం. _____ నీట్ రోల్ నెం. _____

ర్యాంక్ నెం. _____ ఈ క్రింది వాటిని కలిగి ఉంది వైకల్యం _____ (పేరు) యొక్క

_____ వ్యక్తం వైకల్యం) _____ యొక్క (శాతం)

_____ (పదాలలో) _____ (పటంలో)

- నిర్దిష్ట వైకల్యాన్ని దయచేసి టిక్ చేయండి

[సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖకు చెందిన వికలాంగుల

సాధికారత విభాగం (దివ్యాంగులు) యొక్క 2018 జనవరి 4 నాటి గెజిట్ నోటిఫికేషన్

నెంబరు ఎస్ 076 (ఇ) ప్రకారం మూల్యాంకనం చేయాలి]:

వరుస సంఖ్య.	వైకల్యం రకం	వైకల్యం యొక్క రకం	నిర్దిష్ట వైకల్యం
1.	భౌతిక వైకల్యం	ఎ. లోకోమోటార్ వైకల్యం బి. దృష్టి లోపం సి. వినడం బలహీనత డి. ఉక్తి & భాష వైకల్యం	[.....]

2.	మేధావి వైకల్యం		ఎ. నిర్దిష్ట అభ్యాసం వైకల్యాలు (పర్సెప్టివ్ వైకల్యాలు, డైస్లెక్సియా, డైస్గ్రాఫియా, డైస్కాల్కులియా, డైస్ప్రాక్సియా & అభివృద్ధి అఫాసియా) బి. ఆటిజం స్పెక్ట్రం రుగ్మతలు

[.....]"

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

15. అపెండిక్స్ 8-బి వికలాంగుల ధృవీకరణ పత్రాల జారీకి అధీకృత కేంద్రాల జాబితాను అందిస్తుంది. అపెండిక్స్ VIII-C పరీక్ష రాయడానికి పరీక్షకుడి శారీరక పరిమితికి సంబంధించిన ధృవీకరణ పత్రం కోసం ఒక ఫార్మాట్ ను అందిస్తుంది. ఈ సర్టిఫికేట్ యొక్క సంబంధిత భాగం క్రింద సంగ్రహించబడింది:

అనుబంధం-VIII-C

రాయడానికి పరీక్షకుడిలో శారీరక పరిమితికి సంబంధించిన సర్టిఫికేట్

నేను శ్రీ/శ్రీమతి/శ్రీమతిని పరీక్షించానని ధృవీకరించడానికి ఇది

_____ (వికలాంగుడైన అభ్యర్థి పేరు), _____

ఉన్న వ్యక్తి (అంగవైకల్య ధృవీకరణ పత్రంలో పేర్కొన్న విధంగా వైకల్యం యొక్క
స్వభావం మరియు శాతం), తండ్రి _____
_____ నివాసి (గ్రామం/జిల్లా/రాష్ట్రం) మరియు
అతడు/ఆమెకు శారీరక పరిమితి ఉందని, అతని/ఆమె వైకల్యం కారణంగా
అతని/ఆమె రచనా సామర్థ్యాలకు ఆటంకం కలుగుతుందని పేర్కొనడం.
[....]"

సి. సమర్పణలు

16. పిటిషనర్ తరపున హాజరైన ప్రముఖ న్యాయవాది రుషభ్ విద్యార్థి ఈ క్రింది వాదనలను
కోరారు:

- (i) 2017 లో, పిటిషనర్ యొక్క పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు ఆమెకు అభ్యాస వైకల్యాల
యొక్క సాధారణ కేసు ఉందని అనుమానించారు మరియు అత్యవసర రోగ నిర్ధారణ
తీసుకోవాలని ఆమెకు సలహా ఇచ్చారు. పిటిషనర్ను ఎల్బిఎమ్బి సియోస్ హాస్పిటల్,
పీడియాట్రిక్ న్యూరో డెవలప్మెంట్ సెంటర్కు తరలించారు, అక్కడ ఆమెకు "రైటర్స్
తిమ్మిరి" అని పిలువబడే "డైస్టాఫియా" ఉన్నట్లు నిర్ధారణ అయింది;
- (ii) 6 జూన్ 2017న, ఎల్బిఎమ్బి సియోస్ హాస్పిటల్, పీడియాట్రిక్ న్యూరో డెవలప్మెంట్ సెంటర్
ద్వారా పిటిషనర్కు వైకల్యం యొక్క ధృవీకరణ పత్రాన్ని జారీ చేశారు. 2019 మార్చిలో
పదో తరగతి సీఐఎస్సీఈ పరీక్షకు హాజరైన ఆమెకు స్ట్రైటర్ సదుపాయం కల్పించారు.
పదో తరగతి పరీక్షలో 92.5 శాతం మార్కులతో ఉత్తీర్ణత సాధించాడు.

- (iii) 2021 సెప్టెంబర్లో పన్నెండో తరగతి పరీక్షల్లో 87.4 శాతం మార్కులతో ఉత్తీర్ణత సాధించింది, మరియు బెస్ట్ ఆఫ్ ఫోర్ ప్రత్యేకం 90.25 శాతం;
- (iv) నీట్ కు హాజరయ్యేందుకు 2021 జూలై 28న గ్రాంట్ మెడికల్ కాలేజీని ఆశ్రయించారు. అవసరమైన పరీక్షలు నిర్వహించడానికి మరియు 6 జూన్ 2017 నాటి ఆమె మునుపటి సర్టిఫికేట్ పునరుద్ధరణ కోసం ఆమెను ముంబైలోని కూపర్ హాస్పిటల్ కు, ఆ తర్వాత ఎల్లిఎమ్మి సియోస్ ఆసుపత్రికి పంపించారు. ఎల్బీఎంజీ సియోస్ ముంబై పిటిషనర్ కు 7 సెప్టెంబర్ 2021 నాటి వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని అందించింది. అయితే, వారు ఆమె తల్లి పేరును తప్పుగా పేర్కొనడంతో దిద్దుబాటు కోసం సర్టిఫికేట్ ను వెనక్కి పంపారు. సరిదిద్దిన సర్టిఫికేట్ 15 సెప్టెంబర్ 2021 న జారీ చేయబడింది మరియు వికలాంగుల సాధికారత విభాగం ద్వారా 23 సెప్టెంబర్ 2021 న సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ వెబ్సైట్లో అప్లోడ్ చేయబడింది;
- (v) నీట్ కోసం అడ్మిట్ కార్డులో ఆమె తన పిడబ్ల్యుడి స్థితిని పేర్కొనాల్సి ఉంది, దీనికి ఆమె అవును అని సమాధానం ఇచ్చింది;
- (vi) 2021 సెప్టెంబర్ 12న కేటాయించిన పరీక్షా కేంద్రం ఆమెకు పరిహార సమయం ఇవ్వలేదని, కేంద్రానికి సమాచారం ఇవ్వలేదనే కారణంతో జనరల్ కేటగిరీ విద్యార్థులతో కలిసి ఆమె జవాబు పత్రాన్ని బలవంతంగా సేకరించారు. మరియు
- (vii) పిటిషనర్ మొదటి ప్రతిస్పందకుడితో తేదీ తేదీ ద్వారా నిరసనను తెలియజేశారు
దీనికి 12 సెప్టెంబర్ 2021 న ఆమెకు ఆటో జనరేటెడ్ రిపై వచ్చింది, దీనికి 13 సెప్టెంబర్ 2021 న ఆటో జనరేట్ చేసిన సమాధానం వచ్చింది.

17. దీంతో విసిగిపోయిన పిటిషనర్ బాంబే హైకోర్టులో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. తీర్పును నిలిపివేయాలని ఈ క్రింది సమర్పణలను కోరారు:

- (i) 2021 సెప్టెంబర్ 30న పిటిషనర్ రిట్ పిటిషన్ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ముందు విచారణకు వచ్చినప్పుడు, పిటిషనర్ ఫిర్యాదుపై సూచనలు కోరడానికి, నీట్కు తిరిగి

హాజరుకావచ్చా లేదా అనే దానిపై ప్రకటన చేయడానికి వాయిదా వేయాలని మొదటి ప్రతివాది అభ్యర్థించారు.

- (ii) 11 అక్టోబర్ 2021 న, మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది హైకోర్టు ముందు పిటిషనర్కు నిర్దేశిత ఫార్మాట్లో వైకల్య ధృవీకరణ పత్రం లేనందున, నీట్ బులెటిన్ 2021 కు అనుబంధం 8-బిలో మొదటి ప్రతివాది గుర్తించిన కేంద్రాల నుండి వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని సమర్పిస్తేనే ఆమెకు పరిహార గంట లభిస్తుందని పేర్కొన్నారు. చెల్లుబాటు అయ్యే ధృవీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించిన తర్వాత ఆమె కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చని మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. ఈ నేపథ్యంలోనే నీట్ కు తిరిగి హాజరయ్యేందుకు పిటిషనర్ చేసిన దరఖాస్తుపై తగిన నిర్ణయం తీసుకోవాలని హైకోర్టు మొదటి ప్రతివాదిని ఆదేశించింది.
- (iii) ఐదు, ఆరో ప్రతివాదులు అనుబంధం 8-బిలో సూచించిన ఫార్మాట్ లో సర్టిఫికేట్ ఇవ్వడానికి నిరాకరించడంతో అఫిడవిట్ దాఖలు చేసి ఐదు, ఆరో ప్రతివాదులను చేర్చేందుకు అనుమతి కోరుతూ పిటిషనర్ హైకోర్టును ఆశ్రయించారు. ఈ పరిణామాన్ని రికార్డులో ఉంచడానికి అఫిడవిట్ దాఖలు చేయడానికి 2021 అక్టోబర్ 25 న హైకోర్టు పిటిషనర్ కు అనుమతి ఇచ్చింది. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు.
- (iv) 2021 అక్టోబర్ 11న హైకోర్టులో జరిగిన విచారణలో మొదటి ప్రతివాది అపెండిక్స్ 8-ఎ ప్రకారం పిటిషనర్ సర్టిఫికేట్ పొందలేదని కోరారు. దీనిపై పిటిషనర్ స్పందిస్తూ అపెండిక్స్ 8-ఎలో సూచించిన సర్టిఫికేట్ కొన్సెలింగ్, అడ్మిషన్ దశలో మాత్రమే వర్తిస్తుందని, పరీక్ష దశలో కాదని పేర్కొన్నారు. అభ్యర్థి పరీక్షలో సాధించిన ర్యాంకును భర్తీ చేయాలని నిర్దేశించే ఫార్మాట్ ద్వారా ఇది స్పష్టమవుతుంది, ఇది అభ్యర్థి పరీక్షకు హాజరై ఫలితాలు ప్రకటించే వరకు అందుబాటులో ఉండదు. అంతేకాకుండా పరీక్ష తేదీకి నాలుగు రోజుల ముందు మాత్రమే నోటిఫై చేసిన నీట్ రోల్ నంబర్ను సర్టిఫికేట్లో పేర్కొనాల్సి ఉంటుంది. అందువల్ల, ఒక అభ్యర్థి కేవలం నాలుగు రోజుల వ్యవధిలోనే అపెండిక్స్ 8-ఎ సర్టిఫికేట్ పొందగలరని భావించడం ఆచరణ సాధ్యం కాదు. అయినప్పటికీ నీట్ రోజున అపెండిక్స్

8-ఎ సర్టిఫికేట్ సమర్పించడంలో విఫలమైనందుకు డివిజన్ బెంచ్ ఆమె పిటిషన్ ను తప్పుగా కొట్టివేసింది.

- (v) మొదటి ప్రతిస్పందకుడు నిర్దిష్ట వైకల్యం ఉన్న విద్యార్థికి మంజూరు చేయబడిన వివిధ దశలు మరియు విభిన్న సడలింపులను తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నాడు. ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 లోని సెక్షన్ 17 (బి) ప్రకారం సమ్మిళిత విద్య యొక్క ఆవశ్యకతలో పరిహార సమయం మంజూరు ఒక అంతర్గత అంశం. దీనికి భిన్నంగా ఆర్పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016లోని సెక్షన్ 32లో ఉన్నత విద్యాసంస్థల్లో రిజర్వేషన్లు కల్పించారు. మొదటిది మూడవ అధ్యాయంలో, రెండవది ఆరవ అధ్యాయంలో సూచించబడింది; మరియు
- (vi) సామాజిక న్యాయం, సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ రూపొందించిన 29 ఆగస్టు 2018 నాటి రాత పరీక్ష మార్గదర్శకాలను మొదటి ప్రతివాదితో సహా అన్ని పరీక్షా సంస్థలు అనుసరించాలి.

18. మొదటి ప్రతివాది తరపున హాజరైన ప్రముఖ న్యాయవాది శ్రీ రూపేష్ కుమార్ ఈ క్రింది సమర్పణలను కోరారు:

(i) నీట్ లో 180 ప్రశ్నలకు గాను 84 ప్రశ్నలకు ప్రయత్నించాడు.

50 ప్రశ్నలకు సరిగ్గా, 34 తప్పుగా సమాధానాలు రాయడంతో 720 మార్కులకు గాను 166 మార్కులు వచ్చాయి.

(ii) దివ్యాంగుల కేటగిరీలో 1721వ ర్యాంకు, జనరల్ కేటగిరీలో 206003 ర్యాంకు, కౌన్సెలింగ్ లో ఆలిండియా ర్యాంక్ 661699 సాధించారు.

(iii) మొదటి ప్రతివాది పిటిషనర్ కేసును పరిగణనలోకి తీసుకొని, దామాషా మార్కులు ఇవ్వడం వంటి అప్పీలుదారుకు కొంత ఉపశమనం కల్పించవచ్చా అని చర్చించారు. మొత్తం 15,44,275 మంది అభ్యర్థులు పరీక్షకు హాజరుకాగా, వీరి కోసం ఆలిండియా ర్యాంక్ జాబితాను డైరెక్టరేట్ యూఆర్ ఆఫ్ హెల్త్ సర్వీసెస్ కు పంపించి అడ్మిషన్లు

కౌన్సిలింగ్ నిర్వహించారు. ఈ దశలో ఫలితాల్లో ఏవైనా మార్పులు జరిగితే పిటిషనర్ కంటే ఎక్కువ ర్యాంకు సాధించిన అభ్యర్థులకు పక్షపాతం ఏర్పడుతుంది.

(iv) ర్యాంకుల జాబితా మార్పు వల్ల అడ్మిషన్ల ప్రక్రియ పూర్తి కావడంలో మరింత జాప్యం జరిగే అవకాశం ఉంది. మరియు

(v) నీట్ (యుజి) 2022 కోసం స్ట్రైట్ ఆవశ్యకత మరియు 'పరిహార సమయం' గురించి మరింత స్పష్టత మరియు సున్నితత్వాన్ని తీసుకురావడానికి, భాగస్వాములందరికీ (అభ్యర్థులు, ఇన్విజిలేటర్లు మరియు సూపరింటెండెంట్లు వంటివి) మార్గదర్శకాలు జారీ చేయబడతాయి. అభ్యర్థి తమ వైకల్య స్థితి, వైకల్యం రకం, పరిహార సమయం అవసరమా అని దరఖాస్తు ఫారంలో ప్రకటించాలి. దీనితో పాటు, దరఖాస్తు ఫారంలో వైకల్య ధృవీకరణ పత్రం అవసరం అవుతుంది.

రిజిస్ట్రేషన్ సమయంలో అప్ లోడ్ చేయాలి. అంతేకాకుండా అభ్యర్థి అడ్మిట్ కార్డు ఈ వివరాలను ప్రతిబింబిస్తుంది. వీటితో పాటు ఇన్విజిలేటర్లు, సెంటర్ సూపరింటెండెంట్లు, సిటీ కోఆర్డినేటర్లకు ప్రస్తుత పరిస్థితిని నివారించడానికి పలు మార్గదర్శకాలను జారీ చేయనున్నారు.

19. ప్రత్యర్థి సమర్పణలు విశ్లేషణకు వస్తాయి.

పార్ట్ డి

D విశ్లేషణ

20 2021 సెప్టెంబర్ 12న కేటాయించిన పరీక్షా కేంద్రం కేంద్రానికి అలాంటి నిబంధన గురించి తెలియజేయలేదనే కారణంతో తనకు పరిహార సమయం ఇవ్వలేదని పిటిషనర్ ఆవేదన వ్యక్తం

చేశారు. ఇంతకు ముందు పేర్కొన్నట్లుగా, RPwD చట్టం, 2016 యొక్క షెడ్యూల్ లోని ఎంట్రీ 2(ఎ)లో డైస్ట్రాఫియా ఒక నిర్దిష్ట వైకల్యంగా పరిగణించబడుతుంది, ఇది ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

"నిర్దిష్ట వైకల్యం

2. మేధో వైకల్యం, మేధోపరమైన పనితీరు (తార్కికం), అభ్యాసం, సమస్య పరిష్కారం) మరియు ప్రతిరోజూ, సామాజిక మరియు ఆచరణాత్మక నైపుణ్యాల శ్రేణిని కవర్ చేసే అనుకూల ప్రవర్తన రెండింటిలోనూ గణనీయమైన పరిమితితో వర్గీకరించబడిన పరిస్థితి:

(a) "నిర్దిష్ట అభ్యాస వైకల్యాలు" అనగా మాట్లాడే లేదా వ్రాయబడిన భాషను ప్రాసెస్ చేయడంలో లోటు ఉన్న పరిస్థితుల సమూహం, ఇది అర్థం చేసుకోవడం, మాట్లాడటం, చదవడం, రాయడం, స్పెల్ చేయడం లేదా గణిత గణనలు చేయడం కష్టంగా వ్యక్తమవుతుంది మరియు గ్రహణ వైకల్యాలు, డైస్ట్రాఫియా వంటి పరిస్థితులను కలిగి ఉంటుంది. డైస్ట్రాఫియా- డైస్కాల్కులియా, డైస్ప్రాక్సియా మరియు అభివృద్ధి అఫాసియా;

(బి) "ఆటిజం స్పెక్ట్రమ్ డిజార్డర్" అంటే సాధారణంగా జీవితంలోని మొదటి మూడు సంవత్సరాలలో కనిపించే న్యూరో-డెవలప్మెంట్ పరిస్థితి, ఇది కమ్యూనికేట్ చేయడానికి, సంబంధాలను అర్థం చేసుకోవడానికి మరియు ఇతరులతో సంబంధం కలిగి ఉండటానికి ఒక వ్యక్తి యొక్క సామర్థ్యాన్ని గణనీయంగా ప్రభావితం చేస్తుంది మరియు తరచుగా ఉపయోగించని లేదా మూస ఆచారాలు లేదా ప్రవర్తనలతో సంబంధం కలిగి ఉంటుంది.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

డైస్ట్రాఫియా బలహీనమైన చేతివ్రాతకు కారణమవుతుంది మరియు అస్థిరమైన చేతివ్రాత, పేలవమైన స్పెల్లింగ్ మరియు అంతరం, ట్రాన్స్క్రిప్షన్ ఇబ్బందులు మరియు సమన్వయంలో ఇబ్బందులను ప్రదర్శిస్తుంది. పిటిషనర్ 6 జూన్ 2017 మరియు 23 సెప్టెంబర్ 2021 నాటి

ధృవీకరణ పత్రాల ద్వారా, ఆమె ఆర్పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 లోని సెక్షన్ 2 (ఆర్) ప్రయోజనాల కోసం డైస్ట్రాఫియా ఉన్న పిడబ్ల్యుబిడి అని స్పష్టమైంది.

21. నీట్ బులెటిన్ 2021 కింద పిడబ్ల్యుడి హోదా మరియు 29 ఆగస్టు 2018 న సామాజిక సాధికారత మరియు న్యాయ మంత్రిత్వ శాఖ జారీ చేసిన రాత పరీక్ష మార్గదర్శకాల కారణంగా పిటిషనర్ ఒక గంట విలువైన పరిహార సమయం పొందడానికి అర్హురా అనేది ఈ కోర్టు ముందు కోరిన అంశం యొక్క సారాంశం.

డి.1నీట్ బులెటిన్ 2021 కింద బాధ్యతలు

22. నీట్ బులెటిన్ 2021 లో మొదటి ప్రతిస్పందకుడి పాత్రలు, అధికారాలు మరియు విధులు పేర్కొనబడ్డాయి. నీట్ బులెటిన్ 2021 యొక్క పేరా 2.3 లో అవసరమైన డిస్కైమ్మెంట్ల ఉన్నాయి మరియు మొదటి ప్రతిస్పందకుడి విధులను స్పష్టం చేస్తుంది. సంబంధిత సబ్ క్లాజ్ లు క్రింద సంగ్రహించబడ్డాయి:

2.3.1. ఆన్ లైన్ దరఖాస్తుల ఆహ్వానం, ప్రవేశ పరీక్ష నిర్వహణ, ఫలితాల వెల్లడి, ఆలిండియా ర్యాంక్ (ఏఐఆర్) అందించడం వరకే ఎన్ టీఏ బాధ్యత పరిమితం. డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ హెల్త్ సర్వీసెస్, మినిస్ట్రీ ఆఫ్ హెల్త్ అండ్ ఫ్యామిలీ వెల్ఫేర్, భారత ప్రభుత్వం.

2.3.2. ఈ సమాచార బులెటిన్ లో పరీక్ష తీరు, సిలబస్, నీట్ (యుజి) రాయడానికి అర్హత ప్రమాణాలు, సీట్ల కోటా, రిజర్వేషన్, పిడబ్ల్యుబిడి, సంబంధిత కోర్సులకు సంబంధించిన ప్రవేశ నిబంధనలు / ప్రక్రియకు సంబంధించిన సమాచారం సంబంధిత నియంత్రణ సంస్థలు నిర్దేశించిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉంటుంది.

2.3.3 నీట్ (యుజి) ఫలితాలు మరియు ఆల్ ఇండియా ర్యాంక్ ఆఫ్ నీట్ (యుజి) ను ఎన్ ఎంసీ / డిజిహెచ్ఎస్ (ఎంబిబిఎస్ / బిడిఎస్ కోసం) మరియు సిసిఐఎం (బిఎంఎంఎస్

/ బిఎస్ఎంఎస్ / బియుఎంఎస్) మరియు సిసిహెచ్ (బిహెచ్ఎంఎస్ కోసం) నిర్ణయించిన నిబంధనలు / ప్రమాణాల ప్రకారం ఎన్ఐఎ తయారు చేస్తుంది / నోటిఫై చేస్తుంది.

2.3.4 అందువల్ల, ఏదైనా సందేహం/ వివాదం ఉంటే; సంబంధిత రెగ్యులేటరీ బాడీస్ యొక్క సంబంధిత రెగ్యులేషన్ లు/నోటిఫికేషన్ లలో ఇవ్వబడ్డ పైన పేర్కొన్న సబ్జెక్ట్ విషయాలకు సంబంధించిన సమాచారం ప్రామాణికమైనదిగా మరియు అంతిమమైనదిగా పరిగణించబడుతుంది."

ఆన్ లైన్ దరఖాస్తులను నోటిఫై చేయడం, ప్రవేశ పరీక్ష నిర్వహించడం, ఫలితాలను ప్రకటించడం మరియు డైరెక్టరేట్ జనరల్ ఆఫ్ హెల్త్ సర్వీసెస్ కు ఆల్ ఇండియా ర్యాంక్ అందించడం మొదటి ప్రతిస్పందకుడి పాత్ర అని పై సారం సూచిస్తుంది. నీట్ బులెటిన్ 2021 లో పేర్కొన్న సమాచారం, పరీక్ష సరళి, సిలబస్, అర్హత, రిజర్వేషన్ కోసం సీట్ల కోటాలు, పిడబ్ల్యుబిడి మరియు ప్రవేశ నిబంధనలు / విధానాలకు సంబంధించి సంబంధిత నియంత్రణ సంస్థలు నిర్దేశించిన నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉంటుంది. పర్యవసానంగా, సందేహం లేదా వివాదం తలెత్తినప్పుడు, నియంత్రణ సంస్థల నిబంధనలు / నోటిఫికేషన్లు అందించిన సమాచారం ప్రామాణికమైనది మరియు అంతిమమైనదిగా పరిగణించబడుతుంది.

23. నీట్ బులెటిన్ 2021లోని 23 పేరా 5.3 దివ్యాంగ అభ్యర్థులకు ప్రత్యేకంగా మార్గదర్శకాలను అందిస్తుంది. అవి ఈ క్రింది పదాలలో ఉన్నాయి:

"5.3 దివ్యాంగ అభ్యర్థులకు మార్గదర్శకాలు

5.3.1. అంగవైకల్యం ఉన్న అభ్యర్థులను ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా మొత్తం సీట్లలో 5% కు బదులుగా వైద్య కోర్సులో ప్రవేశానికి పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. 13.05.2019 వరకు సవరించబడిన రెగ్యులేషన్ ఆఫ్ గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎగ్జామినేషన్ (1997) కింద సూచించబడింది (దయచేసి అనుబంధం-8 చూడండి).

దీని కొరకు పిడబ్బుబిడి సర్టిఫికేట్ అపెండిక్స్-8-ఎ వద్ద ఇవ్వబడ్డ ఫార్మాట్ లో మరియు అనుబంధం-VIII-బి వద్ద ఇవ్వబడ్డ నిర్దేశిత కేంద్రాల నుంచి ఉండాలి.

5.3.2. ఎయిమ్స్ కోసం: ఆర్ పిడబ్బుబిడి చట్టం 2016 ప్రకారం, అర్హతను నిర్ణయించడానికి మెడికల్ బోర్డ్ ఆఫ్ ఇన్ స్టిట్యూట్ మూల్యాంకనానికి లోబడి హారిజాంటల్ & కేటగిరీ ప్రాతిపదికన పిడబ్బుబిడి రిజర్వేషన్ పాటించబడుతుంది.

5.3.3 ఈ కేటగిరీకి తమను తాము అర్హులుగా భావించే అభ్యర్థులు ఏదైనా ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల/ జిల్లా ఆసుపత్రి/ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో తమను తాము పరీక్షించుకోవడం ద్వారా తమ అర్హతను ధృవీకరించుకోవాలని సూచించారు. అటువంటి ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల / జిల్లా ఆసుపత్రి / ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి వికలాంగుల హక్కుల నిబంధనలు, 2017 లోని ఏడవ అధ్యాయానికి సంబంధించి వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని జారీ చేయాలి. అటువంటి వైకల్య ధృవీకరణ పత్రం వికలాంగుల హక్కుల చట్టం, 2016 యొక్క షెడ్యూల్ ప్రకారం జారీ చేయబడుతుంది మరియు 2018 జనవరి 4 న సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ [వికలాంగుల సాధికారత విభాగం (దివ్యాంగుల)] ద్వారా భారత గెజిట్ లో నోటిఫై చేయబడిన వికలాంగుల హక్కుల చట్టం, 2016 కింద చేర్చబడిన ఒక వ్యక్తిలో నిర్దిష్ట వైకల్యం యొక్క పరిధిని అంచనా వేయడానికి మార్గదర్శకాల ప్రకారం జారీ చేయబడుతుంది. పిడబ్బుబిడి కోటా కింద వైద్య కోర్సులో ప్రవేశం పొందడానికి ఏ అభ్యర్థికైనా ఏదైనా హక్కు ఉంది. పిడబ్బుబిడి కోటా కింద మాత్రమే నీట్ (యుజి) - 2021 కు హాజరు కావడానికి అభ్యర్థి ఎన్నికకు దరఖాస్తు చేయవచ్చు లేదో తెలుసుకోవడానికి పైన పేర్కొన్న సర్టిఫికేట్ ఉంటుంది.

5.3.4. ఆ తరువాత, అభ్యర్థులు, పిడబ్బుబిడి కేటగిరీ కింద ఎంపికైన తరువాత, వైకల్య మదింపు బోర్డు జారీ చేసిన వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించాల్సి ఉంటుంది, ఇది

నిబంధనల కింద సూచించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా అభ్యర్థిని మదింపు చేసి ఉండాలి.

గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్, 1997 వరకు సవరించబడింది

14.05.2019. అందువల్ల, అభ్యర్థులు ఫలితాల ప్రకటన తర్వాత వైకల్య మదింపు బోర్డు ముందు హాజరు కావాల్సి ఉంటుంది, తద్వారా వారు వైద్య కోర్సుల్లో ప్రవేశం కోసం కామన్ ఆన్లైన్ కొన్సెలింగ్లో నమోదు చేసుకోవచ్చా లేదా పాల్గొనవచ్చో లేదో తెలుసుకోవాలి.. 14.05.2019 న సవరించిన గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్, 1997 కింద నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా అభ్యర్థులు అనర్హులని గుర్తించినట్లయితే, వారు కామన్ ఆన్లైన్ కొన్సెలింగ్లో నమోదు చేయలేరు లేదా పాల్గొనకూడదు మరియు వైద్య కళాశాల యొక్క ఏదైనా ఆన్లైన్ తాత్కాలిక కేటాయింపు అభ్యర్థి వైపు నుండి పూర్తిగా మోసపూరితంగా ఉంటుంది. మెడికల్ కాలేజీలో అడ్మిషన్ కోసం రిపోర్టింగ్ చేసిన తర్వాతనే అకడమిక్, డిజేబిలిటీ సర్టిఫికేట్ సహా వివిధ సర్టిఫికేట్ల ఫిజికల్ వెరిఫికేషన్ ఉంటుంది.

5.3.4. ఆ తరువాత, అభ్యర్థులు, పిడబ్ల్యుబిడి కేటగిరీ కింద ఎంపికైన తరువాత, వికలాంగుల మదింపు బోర్డు జారీ చేసిన వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించాల్సి ఉంటుంది, ఇది గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్, 1997 కింద నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా అభ్యర్థిని మదింపు చేసి, 14.05.2019 వరకు సవరించబడింది. అందువల్ల, ఫలితాలు ప్రకటించిన తరువాత అభ్యర్థులు వైకల్య మదింపు బోర్డు ముందు హాజరు కావాల్సి ఉంటుంది, తద్వారా వారు వైద్య కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి సంబంధించి కామన్ ఆన్లైన్ కొన్సెలింగ్లో నమోదు చేసుకోవచ్చా లేదా పాల్గొనవచ్చో లేదో నిర్ణయించాలి. 14.05.2019 న సవరించిన గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్, 1997 కింద నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా అభ్యర్థులు అనర్హులని గుర్తించినట్లయితే, వారు కామన్ ఆన్లైన్ కొన్సెలింగ్లో నమోదు చేయలేరు లేదా పాల్గొనకూడదు మరియు వైద్య కళాశాల యొక్క ఏదైనా ఆన్లైన్ తాత్కాలిక కేటాయింపు అభ్యర్థి వైపు నుండి పూర్తిగా మోసపూరితంగా ఉంటుంది. మెడికల్

కాల్జీలో అడ్మిషన్ కోసం రిపోర్టింగ్ చేసిన తర్వాతనే అకడమిక్, డిజిబిలిటీ సర్టిఫికేట్ సహా వివిధ సర్టిఫికేట్ల ఫిజికల్ వెరిఫికేషన్ ఉంటుంది.

5.3.5. అధీకృతులు జారీ చేసిన సర్టిఫికేట్లు అని స్పష్టం చేశారు. డిజిహెచ్ఎస్ కోసం కేటాయించిన కేంద్రాలను (అనుబంధం-8-బి) వైద్య కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. మరియు మరే ఇతర ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల/ జిల్లా ఆసుపత్రి/ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి జారీ చేసిన ఇతర ధృవీకరణ పత్రం ఆమోదించబడదు.

5.3.6. అపెండిక్స్-8-ఎ (డిజిహెచ్ఎస్ నోటీసు రిఫరెన్స్ నెంబరు యు11011/04/2020/05-ఎమ్ ఇసి తేదీ 26.10.2020) లో ఇవ్వబడ్డ ఫార్మాట్ లో జారీ చేయబడే వికలాంగుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్ కింద నిర్దేశించిన ప్రమాణాల ప్రకారం నిర్దేశిత కేంద్రాలు (అపెండిక్స్-8-బి) జారీ చేయాల్సి ఉంటుంది.

5.3.7. అదేవిధంగా, రాష్ట్ర/ కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల ప్రభుత్వాల నిర్దేశిత కౌన్సిలింగ్ అథారిటీలు 14.05.2019 వరకు సవరించిన గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్ (1997) కింద నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా అభ్యర్థి యొక్క అనుకూలతను అంచనా వేయడానికి వికలాంగుల మదింపు బోర్డులు / కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయాలి మరియు వాటిని వారి వెబ్సైట్లలో తెలియజేయాలి.

5.3.8. ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు సూచించిన రిజర్వేషన్ విధానాన్ని అడ్మిషన్ సంస్థలు అనుసరిస్తాయి. అడ్మిషన్ సమయంలో అభ్యర్థులు వివరాలు చూసుకోవాలని సూచించారు.
(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

24. పేరా 5.3.1 ప్రకారం 2019 మే 13 వరకు సవరించిన గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్ 1997లో పేర్కొన్న ప్రమాణాల ప్రకారం మొత్తం సీట్లలో ఐదు శాతం మెడికల్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి దివ్యాంగుడిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. ఇందుకోసం పీడబ్ల్యూబీడీ సర్టిఫికేట్ ను అపెండిక్స్ 8-ఏలో సూచించిన ఫార్మాట్ లో, అనుబంధం 8-బీలో పేర్కొన్న నిర్దేశిత కేంద్రం నుంచి తయారు చేయాలి.

25. అనుబంధం 8లో గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్ (సవరణ) 2019 ఉంది. ఎంబీబీఎస్ ప్రవేశానికి సంబంధించి ఆర్పీడబ్ల్యూబీడీ చట్టం 2016 కింద 'నిర్దిష్ట వైకల్యం' ఉన్న విద్యార్థుల ప్రవేశానికి సంబంధించిన 'రెగ్యులేషన్స్ ఆన్ గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ 1997'లోని అనుబంధం హెచ్చు 'అపెండిక్స్ హెచ్-1'తో భర్తీ చేయాలని ఈ సవరణలో పేర్కొన్నారు. అపెండిక్స్ హెచ్ -1 ఈ క్రింది గమనికలను సూచిస్తుంది:

"అనుబంధం "హెచ్-1"

ఎంబీబీఎస్ కోర్సులో ప్రవేశానికి సంబంధించి వికలాంగుల హక్కుల చట్టం-2016 కింద 'స్పెసిఫైడ్ డిజేబిలిటీస్' ఉన్న విద్యార్థుల ప్రవేశానికి సంబంధించిన మార్గదర్శకాలు.

గమనిక: 1. 2017 జూన్ 15 న సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ (వికలాంగుల సాధికారత విభాగం (దివ్యాంగుల)) భారత గెజిట్లో నోటిఫై చేసిన వికలాంగుల హక్కుల నిబంధనలు, 2017 కు అనుగుణంగా "వైకల్య ధృవీకరణ పత్రం" జారీ చేయబడుతుంది.

2. 2018 జనవరి 4 న సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ (వికలాంగుల సాధికారత విభాగం (దివ్యాంగుల)) భారత గెజిట్లో నోటిఫై చేసిన

"వికలాంగుల హక్కుల చట్టం, 2016 (49 ఆఫ్ 2016) కింద చేర్చబడిన ఒక వ్యక్తిలో నిర్దిష్ట వైకల్యం యొక్క పరిధిని అంచనా వేసే ఉద్దేశ్యం కోసం మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా ఒక వ్యక్తిలో "నిర్దిష్ట వైకల్యం" యొక్క పొడిగింపును అంచనా వేయాలి.

3. నిర్దిష్ట వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తులకు రిజర్వేషన్ పొందడానికి అర్హత పొందడానికి వైకల్యం యొక్క కనీస స్థాయి 40% (బెంచ్మార్క్ డిసెబిలిటీ) ఉండాలి.

[.....]"

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

26. అపెండిక్స్ 8-ఎలో వైకల్య ధృవీకరణ పత్రం యొక్క ఫార్మాట్ ఉంటుంది. ఈ సర్టిఫికేట్ నీట్ పరీక్షలో అభ్యర్థి సాధించిన ర్యాంకు, రోల్ నంబర్ను తెలియజేస్తుంది. అభ్యర్థి నీట్ పరీక్షకు హాజరయ్యే ముందు, ఫలితాల ప్రకటనకు ముందు అపెండిక్స్ 8-ఎలో సర్టిఫికేట్ జారీ చేయలేము. వాస్తవానికి అఖిల భారత కోటాలో వైద్య కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి 5 ఫిబ్రవరి 2019 / 13 మే 2019 నాటి గెజిట్ నోటిఫికేషన్ ప్రకారం జారీ చేయాలని ధృవీకరణ పత్రం ఉంది.

27. నీట్ బులెటిన్ 2021లోని పేరా 5.3.3 ప్రకారం ఈ కేటగిరీ (పీడబ్ల్యూడీ)కి అర్హులమని భావించే అభ్యర్థులు ప్రభుత్వ వైద్య కళాశాల/ జిల్లా ఆసుపత్రులు/ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో తమ అర్హతను పరీక్షించుకోవడం ద్వారా తమ అర్హతను ధృవీకరించుకోవాల్సి ఉంటుంది, ఇది వికలాంగుల హక్కుల నిబంధనలు 2017 లోని ఏడవ అధ్యాయానికి సంబంధించి వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని జారీ చేస్తుంది. ఆర్వీడబ్ల్యూడీ యాక్ట్ 2016 షెడ్యూలు, 2018 జనవరి 4న కేంద్ర సామాజిక న్యాయం, సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ నోటిఫై చేసిన మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా ఈ సర్టిఫికేట్ జారీ చేస్తారు. పేరా 5.3.3 ప్రకారం పీడబ్ల్యూడీ కోటా కింద మెడికల్ కోర్సుల్లో ప్రవేశం పొందే హక్కు ఈ సర్టిఫికేట్ కు లేదని స్పష్టం చేసింది.

28. పీడబ్ల్యూబీడి కేటగిరీ కింద ఎంపికైన అభ్యర్థి పేరా 5.3.4 కింద నిర్దిష్ట మార్గదర్శకాల ప్రకారం వికలాంగుల మదింపు బోర్డు జారీ చేసిన వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని సమర్పించాలి. గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్ 1997 ప్రకారం 2019 మే 14 వరకు సవరించిన ప్రమాణాలకు సంబంధించి బోర్డు అభ్యర్థులను అంచనా వేస్తుంది. అందువల్ల, ఫలితాల ప్రకటన తర్వాత, పీడబ్ల్యూబీడి అభ్యర్థులు వైద్య కోర్సులో ప్రవేశం కోసం సాధారణ ఆన్లైన్ కొన్సెలింగ్లో నమోదు చేయవచ్చా లేదా పాల్గొనవచ్చో లేదో తెలుసుకోవడానికి వికలాంగుల మదింపు బోర్డు ముందు హాజరు కావాలి.

29. పేరా 5.3.5 ప్రకారం డీజీహెచ్ఎస్ అధీకృత కేంద్రాలు జారీ చేసిన సర్టిఫికెట్లను (అనుబంధం 8-బీ) వైద్య కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. పేరా 5.3.6 ప్రకారం అపెండిక్స్ 8-ఎ ఫార్మాట్ లో, అపెండిక్స్ 8-బి కింద నియమించబడిన కేంద్రం జారీ చేసిన వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని ఉమ్మడి కొన్సెలింగ్ ను నియంత్రించే ప్రమాణాల ప్రకారం జారీ చేయాలి.

30. ఒక టెస్టింగ్ ఏజెన్సీగా మొదటి ప్రతిస్పందకుడికి నిర్దిష్ట విధులను కేటాయించినట్లు పై చర్చ సూచిస్తుంది, ఇవి నీట్ బులెటిన్ 2021 లో స్పష్టం చేయబడ్డాయి. 40 శాతం వైకల్యంతో డిస్ట్రాఫియాతో బాధపడుతున్న పిటిషనర్ 2021 లో గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ కోర్సుల ప్రవేశాలకు దారితీసే ప్రక్రియలో తప్పుల విషయాన్ని ఎదుర్కొన్నారని, దానిపై ఆమెకు నియంత్రణ లేదని ప్రస్తుత ఉదంతం రుజువు చేస్తోంది.

31. మొదటి ప్రతివాది, టెస్టింగ్ ఏజెన్సీగా, సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ నిర్దేశించిన 29 ఆగస్టు 2018 నాటి రాత పరీక్ష మార్గదర్శకాలను పాటించాల్సిన బాధ్యత ఉంది. రెండో ప్రతిస్పందకుడికి (నిర్దేశిత కేంద్రం) దివ్యాంగుల హక్కుల గురించి, రెండో ప్రతిస్పందకుడిపై సంబంధిత బాధ్యతల గురించి తెలియనందున, పరీక్షకు ప్రయత్నించినందుకు

అదనంగా ఒక గంట పరిహారాన్ని కోల్పోయానని పిటిషనర్ ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. పరీక్షా కేంద్రాల్లోని సిబ్బందికి శిక్షణ ఇచ్చి, దివ్యాంగుల కోసం చేసిన నిబంధనల అమలుకు స్పష్టమైన మార్గదర్శకాలను అందించేలా చూడాల్సిన బాధ్యత మొదటి ప్రతిస్పందకుడి బాధ్యతను ఈ పరిస్థితి ప్రతిబింబిస్తుంది. తగిన శిక్షణ లేనప్పుడు, పార్లమెంటు "నిర్దిష్ట వైకల్యం" ఉన్న అభ్యర్థులకు ఇచ్చిన హక్కులను రద్దు చేస్తారు.

32. ప్రస్తుత కేసులో జరిగిన పొరపాట్ల తప్పిదం హైకోర్టులో కేసు సాగిన తరును బట్టి మరింత జరిలమవుతోంది. అనుబంధం 8-బిలో కేటాయించిన కేంద్రం నుంచి అపెండిక్స్ 8-ఎలో వైకల్య ధృవీకరణ పత్రాన్ని పొందడంలో విఫలమైనందున పిటిషనర్ అదనంగా ఒక గంట పరిహార సమయం పొందే అర్హత లేదని మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది 2021 అక్టోబర్ 11 న హైకోర్టుకు తెలియజేశారు. ఈ నేపథ్యంలో నీట్ బులెటిన్ 2021 అనుబంధం 8-బిలోని అధీకృత ఏజెన్సీ నుంచి ఒక సర్టిఫికేట్ను వారంలోగా సమర్పించడానికి పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది అంగీకరించారు. పిటిషనర్ సమర్పించిన సర్టిఫికేట్ ను వారం రోజుల్లోగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని హైకోర్టు మొదటి ప్రతివాదిని ఆదేశించింది.

33. మొదటి ప్రతివాది తన న్యాయవాదికి ఇటువంటి ఆదేశాలు జారీ చేయడం దురదృష్టకరం. 11 అక్టోబర్ 2021 న హైకోర్టు ముందు మొదటి ప్రతివాది చేసిన ప్రకటన నీట్ బులెటిన్ 2021 లోని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఉంది. నీట్ బులెటిన్ 2021 యొక్క పేరా 5.4 (బి) (పైన సంగ్రహించబడింది) ప్రకారం, పిటిషనర్ ఒక రచయితపై ఆధారపడినప్పటికీ, మూడు గంటల పరీక్షకు ఒక గంట పరిహార సమయం పొందడానికి అర్హులు. పేరా 5.3 ప్రకారం ఫలితాలు వెలువడిన తర్వాత అనుబంధం 8-ఎలో సర్టిఫికేట్ అవసరం వర్తిస్తుంది. అలా కాకపోతే నీట్ లో సాధించిన ర్యాంకును అభ్యర్థి వెల్లడించాల్సిన అవసరం లేదు. 5.3.1, 5.3.3, 5.3.4, 5.3.5 పేరాల నుంచి అపెండిక్స్ 8-బి కింద నిర్దేశిత కేంద్రం జారీ చేసిన ధృవీకరణ పత్రాన్ని అడ్మిషన్ దశలోనే పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని స్పష్టం చేశారు. అయితే నీట్ బులెటిన్ 2021లోని పేరా

5.3.1, 5.3.3, 5.4(బి)లోని స్పెసిఫికేషన్ల/ సూచనల దృష్ట్యా అనుబంధం/అపెండిక్స్ 8-బిలో పేర్కొన్న నిర్దేశిత కేంద్రం నుంచి అపెండిక్స్ 8-ఎ సర్టిఫికేట్ అదనపు గంట పరిహార సమయం అవసరమని హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది. మొదటి ప్రతిస్పందకురాలిగా పనిచేసే అధికారుల మధ్య స్పష్టమైన గందరగోళం ఉంది, ఇది నిర్దిష్ట వైకల్యంతో బాధపడుతున్న విద్యార్థి యొక్క చట్టబద్ధమైన హక్కులు మరియు అర్హతను ప్రభావితం చేసే విషాదానికి దారితీసింది.

డి.2 ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 యొక్క వర్తింపు

డి.2.1 పిడబ్ల్యుడి మరియు పిడబ్ల్యుబిడి మధ్య వ్యత్యాసం

34. **వికాశ కుమార్ వర్సెస్ యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ 9** కేసులో ఇచ్చిన తీర్పులో బెంచ్ మార్క్ వైకల్యం అనే భావన 2016 ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టంలోని ఆరవ అధ్యాయంలోని నిబంధనల నేపథ్యంలో వర్తిస్తుందని ఈ కోర్టు స్పష్టంగా పేర్కొంది. ఈ నిబంధనలలో ఇవి ఉన్నాయి:

- (i) సెక్షన్ 31- అంగవైకల్యం ఉన్న పిల్లలకు ఉచిత విద్య;
- (ii) సెక్షన్ 32: ఉన్నత విద్యా సంస్థల్లో రిజర్వేషన్లు.
- (iii) సెక్షన్ 33- రిజర్వేషన్ల కోసం పోస్టుల గుర్తింపు;
- (iv) సెక్షన్ 34- రిజర్వేషన్;
- (v) సెక్షన్ 35: ప్రైవేటు రంగంలోని యజమానులకు ప్రోత్సాహకాలు;
- (vi) సెక్షన్ 36- స్పెషల్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్సెంజ్; మరియు
- (vii) సెక్షన్ 37- ప్రత్యేక పథకాలు, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు.

35 సెక్షన్ 2(ఆర్)లో 'ప్రామాణిక వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తి' అనే పదం ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచించబడింది:

సెక్షన్ 2 (ఆర్) ప్రకారం 'అంగవైకల్యం ఉన్న వ్యక్తి' అంటే నలభై శాతానికి తగ్గని వ్యక్తి అని అర్థం. నిర్దిష్ట వైకల్యాన్ని కొలవదగిన పదాల్లో నిర్వచించని మరియు నిర్దిష్ట వైకల్యాన్ని కొలవదగిన పదాల్లో నిర్వచించిన వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తిని కలిగి ఉన్న ఒక నిర్దిష్ట వైకల్యం, సర్టిఫైయింగ్ అథారిటీ ద్వారా ధృవీకరించబడింది;

బెంచ్ మార్క్ వైకల్యాల భావన ప్రత్యేకంగా ఆర్ పిడబ్ల్యుబిడి చట్టం 2016 లోని ఆరవ అధ్యాయంలోని నిబంధనలకు సంబంధించింది. సెక్షన్ 2(ఆర్)లోని నిర్వచనానికి విరుద్ధంగా, సెక్షన్ 2(ఎస్)లో 'వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తి' అనే పదం ఈ క్రింది విధంగా నిర్వచించబడింది:

"(ఎస్) "వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తి" అంటే దీర్ఘకాలిక శారీరక, మానసిక, మేథో లేదా ఇంద్రియ వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తి, ఇది అవరోధాలతో సంకర్షణలో, సమాజంలో ఇతరులతో సమానంగా అతని పూర్తి మరియు ప్రభావవంతమైన భాగస్వామ్యానికి ఆటంకం కలిగిస్తుంది;

36. దివ్యాంగులకు కల్పించిన హక్కులు, అర్హతలు రెండవ అధ్యాయంలో పేర్కొనబడ్డాయి. ఆ హక్కులలో, సెక్షన్ 3 దివ్యాంగులు సమానత్వం, గౌరవంతో జీవించే హక్కు మరియు వారి సమగ్రతను ఇతరులతో సమానంగా అనుభవించేలా చూడటం సంబంధిత ప్రభుత్వ కర్తవ్యం. సెక్షన్ 3 ఈ క్రింది విధంగా తెలియజేస్తుంది:

"3. సమానత్వం మరియు వివక్షారహితం: (1) వికలాంగులు సమానత్వం, గౌరవంతో జీవించే హక్కును మరియు అతని లేదా ఆమె సమగ్రతను ఇతరులతో సమానంగా అనుభవించేలా ప్రభుత్వం సమగ్రంగా నిర్ధారిస్తుంది. (2) తగిన వాతావరణాన్ని కల్పించడం ద్వారా వికలాంగుల సామర్థ్యాన్ని ఉపయోగించుకోవడానికి తగిన ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. (3) అంగవైకల్యం ఉన్న ఏ వ్యక్తి కూడా అంగవైకల్యం ఆధారంగా వివక్షకు గురికాకూడదు, చట్టవిరుద్ధమైన లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి దామాషా పద్ధతి అని

చూపించకపోతే. (4) అంగవైకల్యం కారణంగా ఏ వ్యక్తి తన వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛను కోల్పోకూడదు. 8(5) వికలాంగులకు సహేతుకమైన వసతి కల్పించడానికి తగిన ప్రభుత్వం(అప్రాప్రోయేట్ గవర్నమెంట్) అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి.

సెక్షన్ 3లోని సబ్ సెక్షన్ (5) ప్రకారం దివ్యాంగులకు సహేతుకమైన వసతి కల్పించడానికి తగిన ప్రభుత్వం అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. సెక్షన్ 4 ప్రకారం వికలాంగులైన మహిళలు మరియు పిల్లలు ఇతరులతో సమానంగా హక్కులను పొందేలా తగిన ప్రభుత్వం మరియు అన్ని స్థానిక అధికారులు చర్యలు తీసుకోవాలి.

37. వికలాంగులకు ప్రసాదించబడిన ఈ హక్కులు మరియు అర్హతలను ప్రామాణిక వైకల్యం యొక్క నిర్వచనాన్ని ఒక షరతుగా లేదా హక్కులను పొందడానికి అర్హత యొక్క షరతుగా స్వీకరించడం ద్వారా పరిమితం చేయలేము. సెక్షన్ 2(ఆర్)లో నిర్వచించిన విధంగా బెంచ్ మార్క్ వైకల్యం, ప్రత్యేకంగా ఆరవ అధ్యాయం సందర్భంలో ఉపయోగించబడుతుంది. నిస్సందేహంగా, 5 శాతం కోటా కింద ఉన్నత విద్యా సంస్థలో ప్రవేశం పొందాలంటే, అభ్యర్థి సెక్షన్ 32 (1) 10 ప్రకారం, పిడబ్ల్యుబిడి యొక్క వివరణను నెరవేర్చాలి. అయితే, ప్రామాణిక వైకల్యం కంటే విస్తృతంగా ఉన్న దివ్యాంగులకు చట్టం హక్కులు మరియు అర్హతలను ప్రసాదించిన చోట, బెంచ్ మార్క్ వైకల్యం అనే భావనను చదవడం ద్వారా అటువంటి హక్కులను రద్దు చేయలేము లేదా పలుచన చేయలేము. వికాస్ కుమార్ (సుప్ర) కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో ఈ విధంగా స్పష్టం చేశారు.:

37. పాఠ్య నిర్మాణం, ఆ పదంలో దాగి ఉన్న ఉద్దేశం, వస్తువును దృష్టిలో ఉంచుకుని సెక్షన్ 2(ఆర్)లోని నిర్వచనాన్ని సెక్షన్ 2(ఆర్) కింద నిర్వచనంతో ట్యాగ్ చేసిన కొలవగల కొలమానాలతో కుదించలేమని నొక్కి చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది.

....

39. 2016 ఆర్ పిడబ్ల్యూడి చట్టం కింద బెంచ్ మార్క్ వైకల్యాల భావనను ప్రత్యేకంగా చాప్టర్ 6 మరియు చాప్టర్ 7 లోని నిబంధనలకు సంబంధించి స్వీకరించారు. ఆరవ అధ్యాయంలో వికలాంగుల కోసం ప్రత్యేక నిబంధనలు ఉన్నాయి. సెక్షన్ 31 (వికలాంగ పిల్లలకు ఉచిత విద్య), సెక్షన్ 32 (ఉన్నత విద్యా సంస్థల్లో రిజర్వేషన్), సెక్షన్ 33 (రిజర్వేషన్ కోసం పోస్టుల గుర్తింపు), సెక్షన్ 34 (రిజర్వేషన్), సెక్షన్ 36 (స్పెషల్ ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్‌సెంజ్), సెక్షన్ 37 (స్పెషల్ స్కీమ్స్ అండ్ డెవలప్మెంట్ ప్రోగ్రామ్స్) ఉన్నాయి. ఏడవ అధ్యాయంలో అధిక మద్దతు అవసరమయ్యే బెంచ్ మార్క్ వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తుల కోసం ప్రత్యేక నిబంధనలు ఉన్నాయి. అందువలన, ఈ వర్ణనను తీర్చే వ్యక్తుల కోసం చట్టంలో ఉన్న నిర్దిష్ట నిబంధనలను దృష్టిలో ఉంచుకుని బెంచ్ మార్క్ వైకల్యాల భావనను చట్టం స్వీకరించింది.

40. వికలాంగులకు లభించే హక్కులు, అర్హతలను ప్రామాణిక వైకల్యాల భావనతో ముడిపెట్టడం 2016 ఆర్పిడబ్ల్యూడి చట్టం అమలులో అంతర్లీనంగా ఉన్న ప్రయోజనానికి విఘాతం కలిగిస్తుంది. అంతకంటే దారుణమైన విషయం ఏమిటంటే, వికలాంగులకు గుర్తించిన హక్కులు, అర్హతలను వారు ప్రామాణిక వైకల్యాన్ని నెరవేర్చలేదనే కారణంతో తిరస్కరించడం 2016 ఆర్పిడబ్ల్యూడి చట్టాన్ని ఉల్లంఘించడమే అవుతుంది.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

వికాస్ కుమార్ (సుప్ర)లో యూపీఎస్సీ సివిల్ సర్వీసెస్ ఎగ్జామినేషన్ రూల్స్ 2018పై ఆధారపడి పీడబ్ల్యూబీడికి మాత్రమే రచయిత సౌకర్యాన్ని కల్పించగలదని పేర్కొంది. పిటిషనర్ బెంచ్ మార్క్ వైకల్యంతో బాధపడకపోయినా యూపీఎస్సీ పరీక్ష రాయడానికి రచయిత సదుపాయం కల్పించే రూపంలో సహేతుకమైన వసతికి అర్హుడని ఈ హైకోర్టు అభిప్రాయపడింది. వికాస్ కుమార్ (సుప్రా)లో చట్టంలో స్థానం యొక్క వివరణ ఉన్నప్పటికీ, చట్టం

ఉల్లంఘించబడుతోంది మరియు ఎన్ని సౌకర్యాల మంజూరును పిడబ్ల్యుబిడికి మాత్రమే పరిమితం చేస్తూనే ఉంది. సెక్షన్ 32 ప్రకారం రిజర్వేషన్ల సదుపాయం పిడబ్ల్యుబిడికి అందుబాటులో ఉందని పునరుద్ధాటిస్తున్నాం. దివ్యాంగుల కోసం ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 సూచించిన ఇతర సౌకర్యాలను శాసన నిబంధనలకు విరుద్ధమైన పరిపాలనా ఉత్తర్వు ద్వారా పరిమితం చేయలేము.

డి.2.2 సమ్మిళిత విద్యా హక్కు

38. సామాజిక, ఆర్థిక సమ్మిళితం, సమాజంలో సమర్థవంతమైన భాగస్వామ్యంలో విద్య కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది. సార్వజనీన, వివక్షారహిత విద్య అందుబాటులో ఉండాలంటే సమ్మిళిత విద్య అనివార్యం. దివ్యాంగుల విద్యాహక్కును అర్థవంతంగా సాకారం చేయడానికి సమ్మిళిత విద్యావిధానాలను ఏర్పాటు చేయాలని వికలాంగుల హక్కుల సదస్సు గుర్తించింది. అందువలన, విద్యా హక్కు ప్రాథమికంగా సమ్మిళిత విద్య హక్కు. భారతదేశంలో, ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 సమ్మిళిత విద్య సూత్రానికి చట్టబద్ధమైన మద్దతును అందిస్తుంది. సెక్షన్ 2(ఎం) సమ్మిళిత విద్యను ఇలా నిర్వచిస్తుంది:

"(ఎం) "సమ్మిళిత విద్య" అంటే వైకల్యం ఉన్న మరియు లేని విద్యార్థులు కలిసి నేర్చుకునే ఒక విద్యా వ్యవస్థ మరియు వైకల్యం ఉన్న వివిధ రకాల విద్యార్థుల అభ్యసన అవసరాలను తీర్చడానికి బోధన మరియు అభ్యసన వ్యవస్థ తగిన విధంగా మార్చబడుతుంది;

39. ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 చాప్టర్ 3 లో సమ్మిళిత విద్యకు దివ్యాంగుల హక్కుల గురించి ముఖ్యమైన నిబంధనలు ఉన్నాయి. మూడవ అధ్యాయంలో భాగమైన సెక్షన్ 17,

వికలాంగ విద్యార్థులకు సమ్మిళిత విద్యను ప్రోత్సహించడానికి మరియు సులభతరం చేయడానికి నిర్దిష్ట చర్యలను కలిగి ఉంది. సెక్షన్ 17లోని ఇతర సమ్మిళిత చర్యలలో, ఉప విభాగం (1) వికలాంగ విద్యార్థుల అవసరాలను తీర్చడానికి పాఠ్యప్రణాళిక మరియు పరీక్షా వ్యవస్థలో తగిన మార్పులు చేయవలసిన బాధ్యతను సూచిస్తుంది. పరీక్షా పత్రాలను పూర్తి చేయడానికి అదనపు సమయాన్ని అందించడం మరియు / లేదా స్క్రైబ్ యొక్క సౌకర్యాన్ని అందించడం ద్వారా ఈ కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చవచ్చు. సమ్మిళిత విద్యను అందించడం వికలాంగుల పిల్లలకు మాత్రమే పరిమితం కాదు, వైకల్యం ఉన్న పెద్దలకు కూడా వర్తిస్తుంది. సెక్షన్ 18 ప్రకారం వయోజన విద్యలో దివ్యాంగుల భాగస్వామ్యాన్ని ప్రోత్సహించడానికి, పరిరక్షించడానికి మరియు ఇతరులతో సమానంగా విద్యా కార్యక్రమాలను కొనసాగించడానికి చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం మరియు స్థానిక అధికారులు బాధ్యత వహిస్తారు. సెక్షన్ 32 ప్రకారం ఉన్నత విద్యాసంస్థల్లో 5 శాతానికి తగ్గకుండా సీట్లకు రిజర్వేషన్లు కల్పించడం సహా వికలాంగులకు ప్రత్యేక నిబంధనలను చాప్టర్ 6 నిర్దేశిస్తుంది.

40. పిడబ్ల్యుబిడి కోసం ప్రత్యేకంగా ఆరవ అధ్యాయంలోని రిజర్వేషన్ల నిబంధనలు పిడబ్ల్యుబిడి కోసం చాప్టర్ 3 లోని నిబంధనలకు భిన్నంగా ఉన్నాయి. పిడబ్ల్యుబిడి ఒక విస్తృత సమూహాన్ని కలిగి ఉంది, ఇందులో పిడబ్ల్యుబిడి ఒక ఉప-సమూహం. ఈ వ్యత్యాసం సెక్షన్ 17 కింద సమ్మిళిత విద్యను ప్రోత్సహించే ప్రయత్నాలకు వర్తిస్తుంది.

41. అన్నింటికీ మించి ఆర్పీడబ్ల్యూడీ చట్టం 2016లో సహేతుకమైన వసతి తప్పనిసరి నిబంధనలు ఉన్నాయి. "సహేతుకమైన వసతి" అనే పదం సెక్షన్ 2(y)లో నిర్వచించబడింది, ఇది ఈ క్రింది విధంగా ఉంటుంది:

"2(వై)సహేతుకమైన వసతి" అనగా ఒక నిర్దిష్ట సందర్భంలో అసమానమైన లేదా అనవసరమైన భారాన్ని మోపకుండా, వికలాంగులకు ఇతరులతో సమానంగా హక్కులను

అనుభవించడం లేదా వినియోగించడాన్ని నిర్ధారించడానికి అవసరమైన మరియు తగిన మార్పులు మరియు సర్దుబాట్లు;

సహేతుకమైన వసతి కల్పించడం ద్వారా సమ్మిళిత విద్య హక్కు సాకారం అవుతుంది. వికాస్ కుమార్ (సుప్ర)లో, ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 ప్రకారం సమానత్వం మరియు వివక్ష లేని సూత్రానికి సహేతుకమైన వసతి కేంద్ర బిందువు అని ఈ కోర్టు నొక్కి చెప్పింది. దివ్యాంగుడికి సహేతుకమైన వసతి నిరాకరించడం వివక్షకు సమానం. సమాజంలో వికలాంగుల సమాన భాగస్వామ్యానికి అవసరమైన పరిస్థితులను సృష్టించడం ప్రభుత్వ సానుకూల కర్తవ్యం. ఈ కోర్టు ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించింది.

"44. సమాజంలో వికలాంగుల పూర్తి మరియు సమర్థవంతమైన భాగస్వామ్యాన్ని సులభతరం చేయడానికి వారికి అదనపు మద్దతును అందించడం ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ పార్టీల యొక్క సానుకూల బాధ్యతను సహేతుకమైన వసతి సూత్రం తెలియజేస్తుంది. సహేతుకమైన వసతి భావన దిగువ సెక్షన్ (హెచ్)లో అభివృద్ధి చేయబడింది. ప్రస్తుతానికి, వైకల్యం ఉన్న వ్యక్తికి, సమానత్వం కోసం రాజ్యాంగబద్ధంగా హామీ ఇవ్వబడిన ప్రాథమిక హక్కులు, ఆరు స్వేచ్ఛలు మరియు జీవించే హక్కు వారికి ఈ అదనపు మద్దతు ఇవ్వకపోతే అవి శూన్యం అవుతాయి. వికలాంగులు సమానత్వం మరియు వివక్షారహితం అనే రాజ్యాంగ హామీని అనుభవించడానికి వీలు కల్పించడానికి సహేతుకమైన వసతి అనేది ఒక సమాజంగా ఒక బాధ్యత.

42. ప్రస్తుత కేసులో పిటిషనర్ కు సహేతుకమైన వసతి హక్కును నిరాకరించారని, సమ్మిళిత విద్య హక్కును పరిరక్షించే తన సానుకూల కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైందని స్పష్టమవుతోంది. 29 ఆగస్టు 2018 నాటి రాత పరీక్ష మార్గదర్శకాలను సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ ఆఫీస్ మెమోరాండంగా జారీ చేసింది, పిడబ్ల్యుడి అభ్యర్థులకు

రాత పరీక్షలకు సంబంధించినంతవరకు ఫీల్డ్స్ నిర్వహిస్తుంది. విధి హిమ్మత్ కటారియాలో వి. వైద్య కోర్సులో ప్రవేశం పొందేటప్పుడు అనుబంధం 8-ఎ కింద సర్టిఫికేట్ వర్తిస్తుందని గుజరాత్ రాష్ట్ర త్రిసభ్య ధర్మాసనం పేర్కొంది.

పిటిషనర్లు పీడబ్ల్యూడీ కోటా కింద ఎంబీబీఎస్ కోర్సులో ప్రవేశం పొందేటప్పుడు సంబంధిత అర్హత ప్రమాణాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. 5.6.2018 న జరిగిన కౌన్సిల్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ సమావేశంలో "నిర్దిష్ట వికలాంగుల ప్రవేశానికి మార్గదర్శకాలు" అనే నివేదికను నిపుణుల కమిటీ సమర్పించిందని, తగిన చర్చ మరియు చర్చల తరువాత దీనిని ఆమోదించాలని నిర్ణయించినట్లు ఎంసీఐ తరపున దాఖలు చేసిన సమాధాన అఫిడవిట్లో పేర్కొనబడింది. 2018-19 విద్యా సంవత్సరానికి ఎంబీబీఎస్ కోర్సులో ప్రవేశానికి కౌన్సిలింగ్ షెడ్యూల్ ఉన్న దృష్ట్యా నిపుణుల కమిటీ నివేదికను ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖకు తెలియజేయాలని నిర్ణయించారు. అయితే, 2018-19 విద్యాసంవత్సరానికి అడ్మిషన్ల కోసం ముసాయిదా నోటిఫికేషన్ దశలోనే ఉందని, వికలాంగుల మార్గదర్శకాలను జారీ చేసిన ఎంసీఐ ఏర్పాటు చేసిన నిపుణుల కమిటీ సిఫార్సుల మేరకు గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్ 1997ను సవరించలేదని, సవరించిన గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్ ప్రకారం అడ్మిషన్లు ఇవ్వాలని ఆదేశించింది. అయితే ఆ తర్వాత 2019-20 విద్యాసంవత్సరానికి అడ్మిషన్లకు ముందే 04.02.2019న నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసి గ్రాడ్యుయేట్ మెడికల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేషన్స్-1997ను సవరించింది. అందువల్ల ఈ కేసులోని వాస్తవాలు, పరిస్థితుల దృష్ట్యా పిటిషనర్ల తరపున వాదించినట్లు 'ఆట నిబంధనలు మధ్యలోనే మారిపోయాయి' అని చెప్పలేం. ఇక్కడ గమనించినట్లుగా, పీడబ్ల్యూడీ కేటగిరీ కింద అభ్యర్థులు వైద్య కోర్సులో ప్రవేశం కోరుకునే సమయంలో అపెండిక్స్ 'హెచ్' ప్రకారం అవసరమైన అర్హత ప్రమాణాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది. పీడబ్ల్యూడీ కోటాలో ప్రవేశం కోరుకునే అభ్యర్థులు కూడా అడ్మిషన్ పొందే సమయంలో, నీట్ ఫలితాలు వెలువడిన తర్వాత సంబంధిత మెడికల్ బోర్డు ముందు హాజరు కావాల్సి ఉంటుంది. అందువల్ల, అనుబంధం 'హెచ్' ప్రకారం

అవసరమైన అర్హత ప్రమాణాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి సంబంధిత తేదీ అభ్యర్థులు - పిటిషనర్లు పిడబ్ల్యుడి కోటా కింద ఎంబిబి కోర్సులో ప్రవేశం కోరిన తేదీ. అంతకు ముందే 4.2.2019 నాటి నోటిఫికేషన్ జారీ చేసి ప్రచురించారని, అందువల్ల సంబంధిత పిటిషనర్లు 04.02.2019 నాటి నోటిఫికేషన్ ద్వారా పరిపాలించబడాలని పేర్కొంది.

(ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది)

43. ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 యొక్క నిబంధనల ప్రకారం, పరీక్ష దశలో పిటిషనర్ వంటి అభ్యర్థికి అందుబాటులో ఉన్న హక్కులకు (చాప్టర్ 3 కింద వచ్చే సెక్షన్ 17 (బి) నిబంధనల ప్రకారం) మరియు ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 లోని అడ్మిషన్ దశలో వర్తించే హక్కులకు (సెక్షన్ 32 కింద) మధ్య స్పష్టమైన వ్యత్యాసం ఉంది. మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది చేసిన వాంగ్మూలం ఆధారంగా గంట పరిహారం నిరాకరించడంతో మనస్తాపానికి గురైన పిటిషనర్ కు అనుబంధం 8-ఏ ప్రకారం ధ్రువీకరణ పత్రం పొందాలని హైకోర్టు ఆదేశించడం ఈ కేసులో న్యాయానికి తీవ్ర విఘాతం కలిగించింది. నీట్ బులెటిన్ 2021 రూపొందించిన విధానం వల్ల కూడా గందరగోళం తలెత్తడం గమనార్హం. పరీక్ష దశలో దివ్యాంగ అభ్యర్థులకు లభించే హక్కులు, నీట్ ఫలితాలు వెలువడిన తర్వాత రిజర్వేషన్ పరంగా లభించే హక్కుల మధ్య వ్యత్యాసాన్ని స్పష్టమైన సమాచార బులెటిన్ అందించాలి. నీట్ బులెటిన్ 2021లోని అస్పష్టత, పిటిషనర్ కేంద్రంగా కేటాయించిన రెండో ప్రతివాదికి తగిన శిక్షణ లేకపోవడం వల్ల ప్రవేశ పరీక్ష సమయంలో పిటిషనర్ పరిహార గంట ప్రయోజనాన్ని కోల్పోయారు.

44. 2018 ఆగస్టు 29 నాటి రాత పరీక్ష మార్గదర్శకాలు, నీట్ బులెటిన్ 2021లోని పేరా 5.4(బి) ప్రకారం మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాదికి ఇచ్చిన సూచనలు అందుబాటులో ఉన్న హక్కులు, అర్హతలకు విరుద్ధంగా ఉన్న నేపథ్యంలో హైకోర్టులో విచారణ జరిగిన తీరు ఈ అన్యాయాన్ని మరింత పెంచింది. రాతపరీక్ష మార్గదర్శకాల్లో దివ్యాంగులు నిర్వహించే అన్ని

పరీక్షలకు రంగం ఉంటుంది. వాస్తవానికి నీట్ బులెటిన్ 2021లోని పేరా 5.4(బి) ఈ నిబంధనను అమలు చేయాలని భావిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. ఈ కాంపౌండింగ్ తప్పిదాల పర్యవసానంగా పిటిషనర్ తీవ్ర అన్యాయానికి గురయ్యాడు.

పార్ట్ ఇ

ఇ. అన్యాయాన్ని పరిష్కరించడం

45. నీట్ బులెటిన్ 2021లోని పేరా 5.3, 5.4లోని నిబంధనలతో పాటు, వాటాదారులకు, ముఖ్యంగా (1) అభ్యర్థులకు మరిన్ని మార్గదర్శకాలను జారీ చేయాలని ప్రతిపాదిస్తున్నట్లు మొదటి ప్రతివాది ఈ కోర్టుకు సమర్పించిన సమర్పణల శ్రేణి సూచిస్తోంది. 2) ఇన్విజిల్టర్లు; (iii) సెంటర్ సూపర్ వైజర్లు; (iv) పరిశీలకులు; మరియు (v) నగర సమన్వయకర్తలు. ఏదేమైనా, ఇది సమస్యను పరిష్కరించదు, ఇది విద్యార్థిని బాధపెట్టిన పిటిషనర్ వంటి కేసులను పరిష్కరించడానికి మొదటి ప్రతిస్పందకుడు తీసుకోవలసిన దశలు. ఈ బాధ, మొదటిది, దివ్యాంగ విద్యార్థులకు అందుబాటులో ఉన్న సౌకర్యాలకు సంబంధించి నిర్దేశిత కేంద్రంలో (రెండవ ప్రతిస్పందకుడు) తగినంత పరిజ్ఞానం లేకపోవడం వల్ల సంభవించింది; రెండవది, నీట్ బులెటిన్ 2021 లో రూపొందించిన సూచనలలో అస్పష్టత.

46. నీట్ వంటి పోటీ ప్రవేశ పరీక్షలో దేశవ్యాప్తంగా పెద్ద సంఖ్యలో అభ్యర్థులు హాజరవుతారని అంగీకరించడం మొదటి ప్రతివాది కోర్టుకు ఉన్నట్లే ఈ అంశాన్ని పరిశీలించే ఒక మార్గం. మొదటి ప్రతిస్పందకుడు సమర్పించిన అభిప్రాయం ప్రకారం, పరీక్షను నియంత్రించే నిబంధనలను సక్రమంగా వర్తింపజేయకపోవడం వల్ల కలిగే పక్షపాతం యొక్క వ్యక్తిగత కేసులు ఆమోదయోగ్యమైనవి అయినప్పటికీ దురదృష్టకరమైన పరిణామం. సమస్యను చూసే మరో మార్గం ఏమిటంటే, మొదటి ప్రతిస్పందకుడు నీట్ ప్రక్రియను నిర్వహించడంలో పొందిన అనుభవాన్ని ఉపయోగించి లోపాలను పూరించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి, అయితే అటువంటి అన్యాయాన్ని కలిగించడంలో ఎటువంటి

పాత్ర పోషించని ఒక విద్యార్థికి జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిదిద్దాల్సిన అవసరాన్ని పరీక్ష ప్రక్రియ కొనసాగించాలి. ఇటువంటి అన్యాయాలు జరిగే కేసుల సంఖ్య దానికంటే కొన్ని లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఉండవచ్చు (గణాంక సంఖ్య గురించి కోర్టుకు తెలియజేయబడలేదు); కానీ బాధపడే విద్యార్థికి దాని పర్యవసానం నిజంగా తీవ్రంగా ఉంటుందనే విషయాన్ని విస్మరించలేం. కెరీర్ యొక్క మొత్తం కోర్సు నీట్ యొక్క సరైన నిర్వహణపై ఆధారపడి ఉంటుంది మరియు ప్రస్తుత సందర్భంలో మాదిరిగా, వైకల్యంతో బాధపడుతున్న విద్యార్థుల ప్రయోజనం కోసం సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ నిర్దేశించిన బైండింగ్ నిబంధనను వర్తింపజేయడంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. చట్టానికి, రాజ్యాంగానికి కట్టుబడే అధికార యంత్రాంగం విద్యార్థికి జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిదిద్దే ప్రయత్నం చేయకుండా నిరాశతో చేతులు దులుపుకోవడం సమాధానం కాదు. ఈ గణాంకాల వెనుక ఒక విద్యార్థి, ఆమె కుటుంబం ఆకాంక్షలు, ఆనందం, కన్నీళ్లను ప్రతిబింబించే మానవ ముఖం ఉందనే విషయాన్ని న్యాయమూర్తి విస్మరించలేరు.

47. ప్రస్తుత కేసులో, పిటిషనర్ మొదటి ప్రతిస్పందకుడి వైపు నుంచి తప్పును క్లెయిమ్ చేయడు, కానీ ఆర్ పి డబ్ల్యు డి చట్టం 2016 కింద దివ్యాంగులకు కల్పించిన హక్కులు మరియు అర్హతలను పాటించడంలో స్పష్టమైన మరియు సరళమైన నిర్ణయాన్ని కలిగి ఉన్నాడు. నిస్సందేహంగా చట్టం యొక్క గౌరవప్రదమైన లక్ష్యం అయిన సమాజంలో వికలాంగ విద్యార్థుల సమర్థవంతమైన భాగస్వామ్యం కోసం, చట్టం అందించే రక్షణలను సక్రమంగా అమలు చేయాలి మరియు ఏదైనా అర్హత ఉల్లంఘనకు చట్టం వద్ద జవాబుదారీగా ఉండాలి. జవాబుదారీతనం లేని బాధ్యత, అధికారం మన రాజ్యాంగానికి శాపంగా మారాయి.

48 ఒక విద్యార్థికి రీ ఎగ్జామినేషన్ కు ఆదేశించలేమని మొదటి ప్రతివాది పేర్కొనడం సమంజసమే. నేషనల్ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీ వర్సెస్ వైష్ణవి విజయ్ భోషాలే 12 కేసులో ఇద్దరు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం ఇచ్చిన తీర్పుతో ఒకే విద్యార్థికి రీ ఎగ్జామినేషన్ చేసే అవకాశం లేకుండా పోతుంది. 12 నవంబర్ 2021న 2021-2022 సంవత్సరానికి అండర్ గ్రాడ్యుయేట్

మెడికల్ కోర్సుల్లో ప్రవేశం కోసం ఫలితాల ప్రకటనకు ముందు కొంతమంది విద్యార్థులను వేర్వేరుగా నీట్ పరీక్ష నిర్వహించి తిరిగి పరీక్షించేలా మొదటి ప్రతివాదిని ఆదేశించాలని కోరుతూ హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలైంది. మొదటి, రెండో ప్రతివాదులు 2021 సెప్టెంబర్ 12న నీట్ పరీక్షకు హాజరై ఒకే పరీక్ష గదిలో ఉన్నారు. ప్రశ్నపత్రాలు, ఆన్సర్ బుక్ లోట్ పంపిణీ సమయంలో మిక్స్ నిర్వహించి కోడ్ తో సరిపోలని వివిధ బుక్ లోట్ లు, ఆన్సర్ షీట్లను అందజేశారు. విద్యార్థులకు ఇచ్చిన సూచనల మేరకు సమాధాన పత్రం, బుక్ లోట్ మధ్య ఉన్న మిశ్రమాన్ని ఇన్విజిలేటర్లకు నివేదించారు. ఇన్విజిలేటర్లు ప్రతివాదులు ఎత్తించిన తప్పును సరిదిద్దుకోలేదని, మిగిలిన కొద్ది వ్యవధిలోనే వీలైనన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇచ్చారన్నారు. 2021 అక్టోబర్ 7న హైకోర్టు ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా, మొదటి ప్రతివాది పరీక్ష బుక్లెట్ కోడ్లో ఇచ్చిన ప్రశ్నల క్రమం ప్రకారం టెస్ట్ బుక్లెట్ కోడ్ మరియు ఓఎంఆర్ షీట్ల పంపిణీలో మిశ్రమం ఉన్న 6 మంది అభ్యర్థుల స్కోరింగ్ / మూల్యాంకనం కోసం ఆన్సర్ కీని అమలు చేయాలని సూచించారు. అయితే ఈ ఇద్దరు అభ్యర్థులకు కొత్తగా పరీక్ష నిర్వహించాలని 2021 అక్టోబర్ 20న హైకోర్టు ఎన్టీఏను ఆదేశించింది. 28 అక్టోబర్ 2021 న, ఈ కోర్టు హైకోర్టు తీర్పును నిలిపివేసింది మరియు "ఇన్విజిలేటర్ల తప్పిదం వల్ల నష్టపోయిన" ఇద్దరు విద్యార్థుల విషయంలో అనుసరించాల్సిన కార్యాచరణను సూచించాలని సొలిసిటర్ జనరల్ను కోరింది. 2021 నవంబర్ 12న నీట్ (యూజీ) ఫలితాలను ప్రకటించామని, హైకోర్టుకు మొదటి ప్రతివాది ఇచ్చిన సూచన ఆధారంగా ఇద్దరు అభ్యర్థుల జవాబు పత్రాలను సరిచేశామని సొలిసిటర్ జనరల్ కోర్టుకు తెలియజేశారు. ఎన్టీఏ చేసిన రాయితీని ఈ కోర్టు 12 నవంబర్ 2021 నాటి ఉత్తర్వుల్లో నమోదు చేసింది:

పిటిషనర్ హైకోర్టుకు ఇచ్చిన సూచన మేరకు ప్రతివాది నెం.1, 2 జవాబు పత్రాలను సరిచేశామని సొలిసిటర్ జనరల్ తెలిపారు. టెస్ట్ బుక్ లోట్ కోడ్, ఓఎంఆర్ షీట్లు వేర్వేరుగా ఉండాలని పట్టుబట్టకుండా పిటిషనర్లు ఇచ్చిన సమాధానాలను మూల్యాంకనం చేశారు. "

ఈ నేపథ్యంలో కొత్తగా పరీక్ష నిర్వహించాలని ఆదేశిస్తూ హైకోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను జస్టిస్ ఎల్ నాగేశ్వరరావు, జస్టిస్ బీఆర్ గవాయ్ లతో కూడిన ధర్మాసనం కొట్టివేసింది. హైకోర్టు ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించింది.

జవాబు పత్రాల పంపిణీలో, కోడ్ భిన్నంగా ఉన్న పరీక్ష బుక్ లెట్ పంపిణీలో ఎలాంటి వివాదం లేదన్నారు. ఒక ప్రశ్నకు ఇచ్చిన తప్పు సమాధానానికి నెగెటివ్ మార్కులు వస్తాయని గ్రహించి, అభ్యర్థులకు ఇచ్చిన సూచనలపై ఆధారపడి సరైన కోడ్ తో కూడిన సరైన సమాధాన పత్రాన్ని తమకు అందించాలని ప్రతిస్పందకుడు నెం.1, 2 ఇన్విజిలేటర్లకు సూచించారు.

28.10.2021న సౌలిసిటర్ జనరల్ సమర్పించిన మెటీరియల్ నుంచి ప్రతివాది నెం.1, 2 జవాబు పత్రాలను, ప్రతివాది నెం.1, 2లకు ఇచ్చిన మార్కులను పరిశీలించాం. చాలా ప్రశ్నలకు ప్రయత్నించారు. వారికి ఎలాంటి నెగెటివ్ మార్కులు ఇవ్వలేదు. విలువైన సమయాన్ని కోల్పోవడం వల్ల, ప్రతిస్పందకుడు నెంబరు 1 మరియు 2 అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం ఇవ్వలేకపోయారని మరియు గందరగోళం కారణంగా ప్రతిస్పందకుడు నెంబరు 1 మరియు 2 యొక్క మానసిక స్థితిని కూడా మేము అభినందిస్తున్నామని శ్రీ చౌదరి యొక్క సమర్పణలలో మేము వాస్తవాన్ని కనుగొన్నాము. ప్రతిస్పందకుడు నెం.1 మరియు 2 యొక్క కారణాన్ని మేము సానుభూతితో ఉన్నప్పటికీ, వారికి మాత్రమే పునఃపరిశీలనను ఆదేశించడం మాకు కష్టంగా ఉంది. అందువల్ల ప్రతివాది నెం.1, 2లకు పునఃపరిశీలన జరపాలని పిటిషనర్ కు హైకోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాలను కొట్టివేస్తున్నాం.

49. హైకోర్టులో విచారణ జరుగుతున్న సమయంలో మొదటి ప్రతివాది సరిదిద్దుకోని ఇన్విజిలేటర్ల తప్పిదం వల్ల జరిగిందని గ్రహించి, ఆచరణాత్మకంగా ఉన్నంత మేరకు ఇద్దరు విద్యార్థుల కష్టాలను తగ్గించడానికి చర్యలు తీసుకున్నారని పై సారాంశం సూచిస్తుంది. మొదటి

ప్రతివాది విద్యార్థులకు కల్పించిన ప్రయోజనాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, కొత్తగా పరీక్ష నిర్వహించాలనే ఆదేశాలను కొనసాగించలేమని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

50. రాత పరీక్ష మార్గదర్శకాలు, నీట్ బులెటిన్ 2021 ప్రకారం తనకు తిరిగి పరీక్ష నిర్వహించాలని పిటిషనర్ కోరారు. తాజాగా పరీక్ష నిర్వహించడం ఆచరణ సాధ్యం కాదన్న వైష్ణవి విజయ్ (సుప్ర) అభిప్రాయంతో మేం ఏకీభవిస్తున్నాం. కొత్తగా పరీక్ష నిర్వహించడం వల్ల మెడికల్ అడ్మిషన్లు ఆలస్యమవుతాయని, అనిశ్చితి, గందరగోళం ఏర్పడుతుందన్నారు. ఆ మేరకు పిటిషనర్ కు కొత్తగా పరీక్ష నిర్వహించాలని కోరిన ఉపశమనం తిరస్కరణకు భంగం కలగడం లేదు. అదే సమయంలో నీట్ నిర్వహణ ప్రక్రియలో ఇలాంటి పొరపాట్లు జరిగే అవకాశాలను మొదటి ప్రతిస్పందకుడు పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ప్రస్తుత కేసులో పేర్కొన్న విధంగా, తీవ్రమైన పక్షపాతం ఉన్న కేసులతో మొదటి ప్రతివాది వ్యవహరించే విధానాన్ని ఒక నిపుణుల సంస్థగా నిర్ణయించాలి.

51. ఫిర్యాదును ఏ విధంగా సరిదిద్దాలో నిర్దేశించే పద్ధతిని ఈ కోర్టు విడనాడి, పరీక్ష నిర్వహణ బాధ్యతను మొత్తం బాధ్యతను నిర్వర్తించే టెస్టింగ్ ఏజెన్సీ విచక్షణకే వదిలేస్తుంది. వైష్ణవి విజయ్ (సుప్ర)లో పైన పేర్కొన్న విధంగా మొదటి ప్రతిస్పందకుడు కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నాడు. అదేవిధంగా, ప్రస్తుత సందర్భంలో, మొదటి ప్రతివాది పిటిషనర్ కు జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిదిద్దే బాధ్యత నుండి తప్పించుకోలేడు లేదా రద్దు చేయలేడని మేము స్పష్టంగా భావిస్తున్నాము. మొదటి ప్రతిస్పందకుడు అప్పీలుదారునికి ఇచ్చిన మార్కులను లెక్కించడాన్ని పరిగణించవచ్చు లేదా పరిహార మార్కులను మంజూరు చేయవచ్చు. వైష్ణవి విజయ్ (సుప్ర)లోని దశల మాదిరిగానే, మొదటి ప్రతిస్పందకుడు కూడా 'నో నెగెటివ్ మార్కులు' పథకాన్ని అవలంబించడాన్ని పరిగణించవచ్చు. మేము మొదటి ప్రతిస్పందకుడిని పై ఎంపికలకు మాత్రమే పరిమితం చేయడం లేదు మరియు అప్పీలుదారుకు జరిగిన అన్యాయాన్ని పరిష్కరించే విధానాలపై నిర్ణయాన్ని

మొదటి ప్రతిస్పందకుడికి వదిలివేస్తాము. ఆర్పీడబ్ల్యూడీ యాక్ట్ 2016 ప్రకారం పిటిషనర్కు రావాల్సిన హక్కులను ఉల్లంఘించడమే ఈ అన్యాయానికి కారణమని స్పష్టమవుతోంది.

52. నీట్ కు పదహారు లక్షల మంది విద్యార్థులు హాజరయ్యారని, అందువల్ల వన్ ఆఫ్ విద్యార్థికి జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిదిద్దలేమని విచారణ సందర్భంగా మొదటి ప్రతివాది కోరారు. మొదటి ప్రతివాది తరపున దాఖలు చేసిన లిఖితపూర్వక సమర్పణలలో, ఇతర అభ్యర్థులతో పోలిస్తే పిటిషనర్ అభ్యర్థిత్వానికి సంబంధించి ఈ క్రింది ప్రకటన సమర్పించబడింది.

3. రే (ఎ):

12.09.2021న నీట్ (యుజీ) 2021లో జనరల్ (యుఆర్)-పీడబ్ల్యూడీ కేటగిరీలో అభ్యర్థిగా హాజరయ్యారు. 180 ప్రశ్నలకు గాను 84 ప్రశ్నలకు ఆమె ప్రయత్నించారు. 01.11.2021న ప్రకటించిన ఫలితాల్లో ఆమె 50 ప్రశ్నలకు సరిగ్గా, 34 ప్రశ్నలకు తప్పుగా సమాధానాలు ఇచ్చారు, తదనుగుణంగా ఆమెకు 720 మార్కులకు గాను 166 మార్కులు లభించాయి. దీని ప్రకారం, ఆమె నీట్ (యుజీ) 2021 లో అర్హత సాధించింది మరియు ఎంబిబిఎస్ / బిడిఎస్ కోర్సులలో ప్రవేశానికి ఈ క్రింది ర్యాంకులను పొందింది:

- కౌన్సెలింగ్- 661699 ఆల్ ఇండియా ర్యాంక్
- జనరల్ (యుఆర్)- 206003
- పీడబ్ల్యూడీ- 1721
- పిటిషనర్ ర్యాంకును నీట్ (యుజీ) 2021 యొక్క ఇతర దివ్యాంగ అభ్యర్థులతో ఈ క్రింది విధంగా పోల్చారు:

కోవ/తరగతి	సాధారణం	ఇడబ్ల్యూ ఎస్	ఎస్.సి.	ఎస్టీ	ఒబిసి	మొత్తం
ఆల్ ఇండియా						
రిజిస్టర్ చేయబడింది	1801	533	740	243	2883	6200
అర్హతగల	783	262	278	76	1285	2684*
అర్హత వరకు అర్హత సాధించింది. AI_Rank 661699*	538	199	150	34	800	1721
* దివ్యాంగుల కేటగిరీలో 2684 మంది అర్హత సాధించారు. ర్యాంకు 1721						
రాష్ట్రం- మహారాష్ట్ర						
రిజిస్టర్ చేయబడింది	225	109	117	25	444	920
అర్హతగల	85	46	51	8	200	390@

అర్హత వరకు అర్హత సాధించింది. AI_Rank 661699*	58	36	29	2	124	249
@ దివ్యాంగుల కేటగిరీలోని 390 మంది అభ్యర్థుల్లో ఆమె ర్యాంకు 249.						
*పిటిషనర్ అఖిల భారత ర్యాంక్- 661699						

ప్రతివాది నెం.1 పిటిషనర్ యొక్క కేసును సక్రమంగా పరిగణనలోకి తీసుకొని అదనపు నిష్పత్తి మార్కులు ఇవ్వడంతో సహా ఏదైనా పరిష్కారాన్ని కనుగొనడానికి ప్రయత్నించాడు. 12.09.2021 న నీట్ (యుజి) 2021 కు హాజరైన మొత్తం 15,44,275 మంది అభ్యర్థులు (మొత్తం రిజిస్టర్డ్ అభ్యర్థులలో 16,14,777 మంది) ఉన్నారని గమనించబడింది, దీని ఫలితాలను ఇప్పటికే 01.11.2021 న ప్రకటించారు మరియు ఆల్ ఇండియా ర్యాంకు ఇప్పటికే 01.11.2021 న ఆరోగ్య డైరెక్టరేట్కు పంపారు. 2021-21 విద్యాసంవత్సరానికి ఎంబీబీఎస్/ బీడీఎస్ కోర్సుల్లో ప్రవేశానికి కొన్సెలింగ్ నిర్వహించనున్నట్లు కేంద్ర ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ ప్రకటించింది. అందువల్ల ఈ దశలో ఫలితాల్లో ఎలాంటి మార్పులు చేసినా ప్రస్తుతం పిటిషనర్ కంటే ఎక్కువ ర్యాంకులు సాధించిన పలువురు అభ్యర్థులకు తీవ్ర విఘాతం కలుగుతుందని, అయితే, వారిని ఆమె కంటే దిగువన ఉంచాల్సి వస్తుందని, తద్వారా ఇతర అభ్యర్థుల ర్యాంకులకు భంగం వాటిల్లుతుందని పేర్కొంది. అటువంటి విద్యార్థులవరూ ఈ గౌరవనీయ న్యాయస్థానం ముందు లేరు మరియు మరిన్ని చిక్కులు/వ్యాజ్యాలకు దారితీయవచ్చు. ఇది కొన్సెలింగ్ ప్రక్రియపై కూడా ప్రభావం చూపుతుందని, ఫలితంగా అడ్మిషన్ల ప్రక్రియ పూర్తి చేయడంలో జాప్యం జరిగే అవకాశం ఉందన్నారు.”

53. దివ్యాంగుల కేటగిరీలో అర్హత సాధించిన 2684 మంది అభ్యర్థుల్లో 1721 ఆలిండియా ర్యాంకు సాధించారని పై ప్రకటన సూచిస్తుంది. మహారాష్ట్ర రాష్ట్రానికి సంబంధించి పీడబ్ల్యూడీ కేటగిరీలో 390 మంది అభ్యర్థులకు గాను 249వ ర్యాంకు సాధించారు. 2021 సెప్టెంబర్ 12 న నీట్

(యుజి) 2021 కు సుమారు 15.4 లక్షల మంది అభ్యర్థులు హాజరయ్యారని, దీని కోసం 2021 నవంబర్ 1 న ఫలితాలను ప్రకటించారని, ప్రవేశం కోసం కౌన్సెలింగ్ నిర్వహించడానికి 9 నవంబర్ 2021 న అఖిల భారత ర్యాంకు భారత ప్రభుత్వ ఆరోగ్య మరియు కుటుంబ సంక్షేమ మంత్రిత్వ శాఖకు పంపించామని మొదటి ప్రతివాది పేర్కొన్నారు. ఈ దశలో ఫలితాలను మార్చడం వల్ల పిటిషనర్ కంటే ఎక్కువ ర్యాంకులు సాధించిన ఇతర అభ్యర్థులపై ప్రతికూల ప్రభావం పడుతుందని పేర్కొంది.

54. 16 లక్షల మంది విద్యార్థులు రిజిస్టర్ చేసుకుని, 15 లక్షల మందికి పైగా విద్యార్థులు హాజరైన ఈ పరీక్షలో ఒకే అభ్యర్థికి జరిగిన అన్యాయాన్ని సరిదిద్దడం సాధ్యం కాదని మొదటి ప్రతివాది సుప్రీంకోర్టుకు తెలియజేశారు. చట్టం కింద అన్ని అధికారాలు బాధ్యతకు లోబడి ఉంటాయని, అన్నింటికీ మించి జవాబుదారీతనానికి లోబడి ఉంటాయని మొదటి ప్రతిస్పందకుడు గుర్తుంచుకోవాలి. మొదటి ప్రతిస్పందకుడు చట్టబద్ధ పాలన ద్వారా మరియు నిష్పాక్షికతను పాటించే రాజ్యాంగ ఆవశ్యకత ద్వారా పరిపాలించబడతాడు . '15 లక్షల మంది విద్యార్థుల' సంక్షిప్త సంఖ్య వెనుక మానవ జీవితాలు ఉన్నాయి, అవి మొదటి ప్రతిస్పందకుడి అజాగ్రత్త, కానీ గణనీయమైన తప్పిదాల వల్ల మారవచ్చు.

55. మొదటి ప్రతివాది, పరీక్షా సంస్థగా, నిర్దిష్ట సడలింపులను కల్పించే 29 ఆగస్టు 2018 నాటి రాత పరీక్షల మార్గదర్శకాలను ఖచ్చితంగా అమలు చేయాల్సి ఉంటుంది. ఈ సడలింపులను తప్పుగా తిరస్కరించడం ద్వారా పిటిషనర్ అన్యాయానికి గురయ్యారని, ఈ కోర్టు పరిష్కారం చూపకపోతే విద్యార్థి జీవితానికి కోలుకోలేని అన్యాయం జరుగుతుందన్నారు. నిర్దిష్ట వికలాంగులకు ప్రయోజనకరమైన నిబంధనలను నిర్దేశించే ఆర్డర్లుపై చట్టం 2016ను పక్కబట్టిగా అమలు చేస్తే తప్ప అర్థం ఉండదు.

56. ఒక పెద్ద పోటీ పరీక్ష పరిస్థితి వెనుక నిలబడి విద్యార్థికి అన్యాయం జరిగినప్పుడు మొదటి ప్రతిస్పందకుడిని తప్పించుకోనివ్వలేమని మా అభిప్రాయం. చట్టం నిర్దేశించిన హక్కులు, అర్హతలను తప్పుగా తిరస్కరించడం ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే వ్యక్తిగత అన్యాయాలను పోటీ పరీక్ష యొక్క అవసరమైన పర్యవసానం అనే కారణంతో మరుగున పడేయలేము.

పార్ట్ ఎఫ్

ఎఫ్. ముగింపు

57 అందుకనుగుణంగా, పై చర్చను పరిశీలించి, మనం ఈ క్రింది విధంగా నిర్దేశిస్తాం:

(i) నీట్ (యుజి) కోసం తిరిగి పరీక్ష నిర్వహించడానికి పిటిషనర్ కోరిన ఉపశమనం నిరాకరించబడింది;

(ii) పిడబ్ల్యుడిగా, పిడబ్ల్యుబిడిగా అర్హతలు ఉన్నప్పటికీ నీట్ కు హాజరయ్యే సమయంలో పిటిషనర్ కు ఒక గంట పరిహార సమయం అన్యాయంగా లభించింది. దీని ప్రకారం, మొదటి ప్రతివాది ఒక వారం వ్యవధిలో అన్యాయాన్ని సరిదిద్దడానికి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవచ్చో పరిశీలించాలని ఆదేశించారు. అంతేకాకుండా డిజిహెచ్ఎస్కు సమాచారం అందించడం ద్వారా అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటుంది.

(iii) భవిష్యత్తులో, మొదటి ప్రతిస్పందకుడు ప్రస్తుత కేసులో గమనించిన అస్పష్టతను తొలగించడం ద్వారా నీట్ బులెటిన్ లో ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 కింద లభించే హక్కులు మరియు అర్హతల పరంగా చేసిన నిబంధనలను స్పష్టం చేసేలా చూడాలి;

(iv) వికాశ్ కుమార్ (సుప్రా) విషయంలో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును, ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 లో పొందుపరిచిన చట్టపరమైన నిబంధనలను పరిగణనలోకి తీసుకొని, పిడబ్ల్యుబిడికి నిర్దేశించిన అధిక పరిమితిలో చదవడం ద్వారా పిడబ్ల్యుడికి చట్టం ద్వారా అందించే సౌకర్యాలను కుదించరాదు;

(v) ఆర్ పిడబ్ల్యుడి చట్టం 2016 లోని సెక్షన్ 32 కింద రిజర్వేషన్ పొందడానికి లేదా నిబంధనలలో పేర్కొన్న విధంగా గరిష్ట వయోపరిమితి సడలింపు కోసం, బెంచ్ మార్క్ వైకల్యం అనే భావన వర్తిస్తుందని స్పష్టం చేయబడింది; మరియు

(vi) పిటిషనర్ కు ఉన్న సౌకర్యాల గురించి రెండో ప్రతివాదికి అవగాహన లేదని మా దృష్టికి వచ్చింది. మొదటి ప్రతివాదిగా పనిచేస్తున్న అధికారుల మధ్య కూడా గందరగోళం స్పష్టంగా కనిపించింది. దివ్యాంగులు లేవనెత్తిన సహేతుకమైన వసతి అవసరాలను పరిష్కరించడానికి మొదటి ప్రతిస్పందకుడి కోసం మరియు రెండవ ప్రతిస్పందకుడి వంటి పరీక్షా కేంద్రాల కోసం పనిచేసే వ్యక్తులకు క్రమం తప్పకుండా అవగాహన కల్పించాలి మరియు శిక్షణ ఇవ్వాలి.

58. పేరా 57లో పైన పేర్కొన్న ఆదేశాలను (ii) కొనసాగించడంలో మొదటి ప్రతివాది తీసుకున్న చర్యలను ఈ తీర్పు తేదీ నుండి రెండు వారాల వ్యవధిలో స్టేటస్ రిపోర్టును దాఖలు చేయడం ద్వారా ఈ కోర్టు రిజిస్ట్రీకి తెలియజేయాలి.

59. అప్పీలును పై విధంగా పరిష్కరిస్తారు.

60. పెండింగ్ లో ఉన్న దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని పరిష్కరించాలి.

..... J.

[డాక్టర్ ధనుంజయ వై.చంద్రచూడ్]

..... J.

[ఎ.ఎస్.బోపన్న]

న్యూఢిల్లీ;

నవంబర్ 23, 2021